

TARKASTUSLAUTAKUNTA

ARVIONTIKERTOMUS 2018

Sisällysluettelo

TARKASTUSLAUTAKUNNAN TOIMINTA.....	3
EDELLISEN VUODEN ARVIOINTIKERTOMUKSEN VAIKUTUKSET.....	5
PUHEENJOHTAJAN TERVEYHDYS.....	5
KUNNAN TALOUDEN TILA	6
KONSERNIPALVELUT.....	9
HENKILÖSTÖNÄKÖKULMA.....	17
ORGANISAATIO UUDISTUS HALLINTO- JA TUKIPALVELUT	25
VANHUS- JA VAMMAISPALVELUT.....	26
SOSIAALIPALVELUT	30
SAIRAALAPALVELUT.....	32
TERVEYSPALVELUT	34
KASVATUS- JA SIVISTYSTOIMI	37
KULTTUURIPALVELUT	44
VAPAA-AIKAPALVELUT	47
KUNTAKEHITYKSEN JA TEKNIIKAN TOIMIALA	49
KESKI-UUDENMAAN YMPÄRISTÖKESKUS.....	60

TUUSULAN KUNTA

TARKASTUSLAUTAKUNNAN TOIMINTA

Tarkastuslautakunnan jäsenet ja henkilökohtaiset varajäsenet vuonna 2018-2019:

Jäsen:	(Paikalla/Kokoukset)	Varajäsen:
<i>Eetu Niemelä</i>	<i>puheenjohtaja 28.1.2019 asti</i>	<i>Pasi Hyvämäki</i>
<i>Tommi Partanen</i>	<i>puheenjohtaja</i>	<i>Kyösti Lehtonen</i>
<i>Jere Pulska</i>	<i>varapuheenjohtaja</i>	<i>Susanna Salokannel</i>
<i>Eija Brill</i>	<i>jäsen</i>	<i>Arja Taipale</i>
<i>Hanna Catani</i>	<i>jäsen</i>	<i>Kalevi Piippo</i>
<i>Timo Huhtaluoma</i>	<i>jäsen</i>	<i>Martti Väyrynen</i>
<i>Jania Kleimola</i>	<i>jäsen</i>	<i>Maria Mantela</i>
<i>Mirka Kovalainen</i>	<i>jäsen</i>	<i>Asta Juntunen</i>
<i>Ulla Montell</i>	<i>jäsen</i>	<i>Tanja Pekkola</i>
<i>Annina Nuutinen</i>	<i>jäsen</i>	<i>Päivi Immonen</i>
<i>Tuija Riola</i>	<i>jäsen</i>	<i>Harri Hellgren</i>
<i>Veijo Viiru</i>	<i>jäsen</i>	

Lautakunnan sihteerinä on toiminut JHTT Janne Majoinen BDO Audiator Oy:stä.

Arviointikertomuksen rakenne

Arviointikertomus koostuu arviointitekstistä ja sitä tukevasta materiaalista, esim. taulukoista tai kuvista, lautakunnan arvioinnin tuloksena tekemistä johtopäätöksistä ja suosituksista. Lisäksi vuositavoitteet on esitetty taulukkomuodossa, jossa oikeanpuolimmaisena sarake väri kertoo lautakunnan arvioinnin tavoitteen toteutumisesta.

Arvioinnin johtopäätökset:

- Arvioinnin johtopäätökset on esitetty tällaisissa laatikoissa.

Tarkastuslautakunnan suositukset:

- Suositukset on esitetty tällaisissa laatikoissa.

Strategiset tavoitteet on esitetty tämänkaltaisissa taulukoissa.	Toimenpiteet	Toteuma
Tavoite	Toteutetut toimenpiteet	Vihreä = tavoite toteutunut
Tavoite	Toteutetut toimenpiteet	Keltainen = tavoite osin toteutunut

TUUSULAN KUNTA

Tavoite	Toteutetut toimenpiteet	Punainen = tavoite ei toteutunut
Tavoite	Toteutetut toimenpiteet	Harmaa = tavoitteen toteutumista ei pystytty arvioimaan

Kunnanhallitukselta ja toimialoilta odotettavat toimenpiteet arviointikertomuksen johdosta

Tarkastuslautakunta odottaa vastauksia ensisijaisesti arviointikertomuksessa esitettyjen suositusten toteuttamiseen.

Tarkastuslautakunta rohkaisee toimialoja myös antamaan palautetta ja kehitysehdotuksia arviointikertomuksesta ja tarkastuslautakunnan toiminnasta. Arviointikertomuksen rakenne on muuttunut aikaisemmista vuosista. Tarkastuslautakunta toivoo lukijalta ja toimialoilta palautetta uudesta rakenteesta. Mikä toimii ja mikä ei, miten kertomusta voisi vielä kehittää.

Lisäksi tarkastuslautakunnalle voi esittää ehdotuksia tarkastuskohteista, joihin toimiala toivoo kiinnitettävän erityistä huomiota ja mistä syystä.

Tarkastuslautakunnan toiminta ja arviointityö

Valtuuston toimikaudekseen asettama tarkastuslautakunta vastaa kuntalain 121 §:n nojalla kunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämisestä sekä tarkastusta koskevien asioiden valmistelusta. Lautakunnan tehtävänä on arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Vuoden 2018 arviointiin liittyen tarkastuslautakunta kokoontui seitsemän kertaa vuoden 2018 aikana ja 15 kertaa vuoden 2019 aikana. Lautakunnan jäsenet ovat perehtyneet kunnan palvelutuotantoon seuraamalla toimielinten toimintaa ja kuulemalla vastuuhenkilöitä. Arviointi on suoritettu toimintakertomuksien ja tilinpäätöksen pohjalta sekä haastatteleamalla kunnan luottamushenkilöitä, ylintä johtoa ja henkilökuntaa.

Tarkastuslautakunta on kuullut kansliapäällikköä. Lisäksi on kuultu, tilakeskuksen päällikköä, sosiaali- ja terveysjohtajaa ja talousjohtajaa. Tilintarkastaja on esitellyt kaksi raporttia tilintarkastuksesta.

Tarkastuslautakunta kiittää kaikkia osallisia lautakunnan kokouksiin saaduista esittelyistä ja vastauksista erikseen pyydettyihin kysymyksiin. Lautakunta on tyytyväinen saatujen vastausten ja esittelyiden laatuun ja toimitukseen.

Tilintarkastus ja tarkastustoimi

Valtuuston asettamana tilintarkastajana on toiminut tilintarkastusyhteisö, BDO Auditor Oy ja kertomusvuoden 2018 vastuunalaisena tilintarkastajana JHT HT Helge Vuoti.

Tarkastuslautakunta on tilintarkastajan johdolla tutustunut tilintarkastuskertomukseen ja tarkastuslautakunnalle annettuun tilintarkastusraporttiin.

TUUSULAN KUNTA

EDELLISEN VUODEN ARVIOINTIKERTOMUKSEN VAIKUTUKSET

Arviointikertomus annettiin valtuustolle 7.5.2018, jonka hallitus antoi toimialoille käsiteltäväksi. Hallitus käsitteli arviointikertomusta 1.10.2018 ja valtuusto käsitteli kokouksessaan 8.10.2018 toimialojen vastaukset vuoden 2017 arviointikertomukseen. Selvitykset saatiin kaikilta lautakunnilta ja myös kunnanhallitukselta.

Tarkastuslautakunta on tyytyväinen saamiinsa vastauksiin.

Tarkastuslautakunta esittää, että toimialojen kummit kutsutaan säännöllisesti lautakuntien kokouksiin. Tämä on välttämätöntä arviointityön kannalta.

PUHEENJOHTAJAN TERVEYHDYS

Tämä arviointikertomus on ensimmäinen ja samalla tällä erää viimeinen omalta kohdaltani. Jouduin hieman yllättäen tähän tehtävään tarkastuslautakunnan puheenjohtajan erottua kaikista luottamustehtävistä. Ollessani ainoa kelpollinen henkilö ryhmästämme (perussuomalaiset) joka täytti kunnallislain vaatimukset, päätin ottaa haasteen vastaan. Lautakunnan työskentelyä en tuntenut ennestään lainkaan ja kieltämättä hieman jännitti mitä tuleman pitää. Ilokseni huomasin kuitenkin että sain johdettavakseni asiastaan innostuneen lautakunnan joka koostuu lähinnä sangen tuoreista kasvoista politiikassa maustettuna muutamalla konkarilla. Lautakunnan sihteerinä toimivan Janne Majoisen rooli on myöskin ollut merkittävä tätä kertomusta laatiessa, kiitos siitä kuuluu myös hänelle.

Tarkastuskertomus vuodelta 2018 on laadittu nojautuen talousarviokirjaan, tilinpäätökseen ja viranhaltijoille esitettyihin kysymyksiin. Johtavat viranhaltijat toimialoittain ovat myöskin vierailleet lautakunnassa pitämässä esityksensä vuoden 2018 tapahtumista ja samalla he ovat parhaansa mukaan antaneet lisäselvityksiä lautakuntaa askarruttaneisiin kysymyksiin. Lisäselvityksiä he ovat antaneet jälkeenpäinkin tarkastuskertomuksen laatijoille mieleen tulleisiin asioihin.

Lautakunta kiinnitti erityisesti huomiota väestönkasvun ja investointien suhteeseen kunnassamme. Velkaantuminen huolestuttaa ja samalla väki vähenee. Jos väestönkasvu on jopa miinusmerkkistä ja syntyvyys pysyy alhaisella tasolla, investoimmeko tulevaisuuden tyhjiin seiniin? Sote-asiat herättivät myös paljon keskustelua ja lautakunta oli huolissaan siitä, miten Keu-sotessa valvonta tulevaisuudessa toimii. Kunnan henkilöstön määrän kasvu herätti myös kysymyksiä, koska samanaikaisesti myös ostopalvelujen käyttö on kasvanut. Henkilöstön ikääntyminen, vaihtuvuus ja myös korkea sairauspoissaolojen määrä puhuttivat. Strategiassa havaittiin selkeiden mittarien puutetta. Epämääräisyyksiä ei tulisi olla vaan selkeä tavoite, joka on mitattavissa. Konserniyhtiöiden hallitusten tulisi laatia selkeät tavoitteet, jotta onnistumista voidaan mitata. Nuorisovaltuuston edustaja on osallistunut kokouksiimme tuoden kokemusasiantuntijana tietoa nuorison asioista etenkin kasvatus- ja sivistystoimeen liittyen.

Toimintakertomus on laadittu tietoisesti edellisvuoden kertomusta lyhyempänä versiona. Tuttua ovat ”liikennevalot” tavoitteiden toteutumisesta seurattessa sekä tarkastelun johtopäätöksien ja lautakunnan suositusten koostaminen laatikoihin josta voi pikaisesti lukea lautakunnan havainnot.

Tähän tarkastuskertomukseen siis päättyy puheenjohtajuus osaltani ja luovutan seuraajalleni motivoituneen lautakunnan jonka kanssa on ollut ilo työskennellä.

Toivoisin tarkastuslautakunnan ottavan näkyvämpää roolia kuntamme vallan ”vahtikoirana” ja saavan myöskin sille kuuluvan arvostuksen valvovana toimielimenä.

Tommi Partanen

TUUSULAN KUNTA

KUNNAN TALOUDEN TILA

Tilikauden tulos oli selvästi ennakoitua huonompi budjetoituun nähden. Alijäämäksi muodostui - 2,3 milj. euroa budjetoidun oltua 0,45 milj. euroa alijäämäinen. Verotulot nousivat 0.9 % vuodesta 2017 ja valtionosuudet olivat 1,0 milj. euroa edellisvuotta suuremmat. Verotulojen kasvu oli noususuhdanteesta huolimatta niukka. Toimintakulut olivat 265,1 milj. euroa, jossa oli kasvua edellisvuoteen (254,5 milj. euroa). Vuosikate laski 11,7 milj. euroon (2017 :+18,9milj. euroa). Myyntivoitot olivat 5,5 milj. euroa ollen 2,4 milj. euroa edellisvuotta pienemmät. Toisen osavuosikatsauksen ennuste oli 11,9 milj. euroa, joten ennustetta 7,5 miljoonaa pienempi myyntivoitto vähensi samalla summalla tilikauden tulosta.

Taulukko:

Kunnan toimintakulujen ja verotulojen muutos sekä palveluostot ja tilikauden alijäämä/ylijäämä.

	Toimintakulut muutos %	Verotulot +VOS, muutos %	Toimintatuotot muutos %	Palveluostot 1000 euroa	Tilikauden alijäämä/ ylijäämä 1000 euroa
2009	4,1 %	4,4 %	-9,7 %	68 615	-755
2010	2,1 %	2,9 %	13,2 %	70 991	3 966
2011	6,4 %	5,9 %	2,3 %	76 706	2 507
2012	5,8 %	0,9 %	8,2 %	82 870	-4 131
2013	3,3 %	9,8 %	- 2,4 %	86 771	992
2014	3,6 %	0,2 %	21,1 %	92 703	1 612
2015	1,5 %	1,4 %	-3,5 %	96 303	-1 055
2016	2,2 %	4,7 %	2,5 %	96 726	3 764
2017	-2,2%	0,8%	-1,4%	98 566	4 604
2018	4,2%	1,1%	5,7%	102 278	-2 316

Vuosikate riitti kattamaan 13,5 (2017 oli 13,1 milj. euroa) milj. euron poistot. Lainakanta oli 98,6 milj. euroa, josta pitkäaikaisia 65 milj. euroa, jossa pitkäaikaisen lainan lisäystä vuoteen 2017 verrattuna 15 milj. euroa. Uusi laina on otettu pitkäaikaisena lainana. Lyhyttä lainakantaa on kertomusvuonna konvertoitu lisää pitkäaikaiseksi, mikä tarkastuslautakunnan mielestä on ollut perusteltua. Huolestuttavaa on lainakannan edelleen jatkunut nopea kasvu, vaikka lainakanta asukasta kohden (2551 €/asukas) on edelleen valtakunnan (2941 €/as) ja Uudenmaan (2824 €/as, 2017) keskiarvoa alhaisempi.

TUUSULAN KUNTA

Taulukko: lainojen yhdistelmä 2008-2018

1000 euroa	Lainan määrä	Kunnan lainan määrä/ asukas	Lainan määrän muutos %	Konsernin lainan määrä
2008	15 861	436	48,5 %	47 475
2009	23 260	633	46,6 %	58 707
2010	23 389	628	0,6 %	59 496
2011	31 078	825	32,9 %	67 759
2012	32 726	863	5,3 %	83 474
2013	34 042	893	4,0 %	87 612
2014	44 456	1 163	30,6 %	96 132
2015	52 296	1 360	17,6 %	106 754
2016	69 338	1 797	32,6 %	132 366
2017	78 890	2 038	13,8%	143 371
2018	98 599	2 551	25,2%	162 944

Budjetoitujen investointien määrä on noussut reippaasti vuodesta 2016 lähtien. Vuosia 2014 ja 2017 lukuun ottamatta toteutuneiden investointien määrä on vuosittain jäänyt 5-6 milj. euroa talousarviosta.

Taulukko: investointien yhdistelmä (Vuoden 2018 luvuissa on mukana vesiliikelaitoksen investoinnit).

1000 euroa	Investoinnit talousarviossa	Investoinnit muutetussa talousarviossa	Investointien toteuma	Investoinnit / asukas	Vuosikate
2008	17 785	18 324	19 142	532	12 531
2009	23 494	23 839	19 252	529	9 243
2010	18 922	18 683	16 897	459	14 272
2011	20 516	22 062	20 422	549	12 709
2012	16 902	15 254	13 908	367	6 403
2013	19 920	19 525	14 194	372	12 586

TUUSULAN KUNTA

2014	21 184	25 470	21 930	574	12 836
2015	26 583	27 973	19 483	507	11 000
2016	31 026	31 570	25 166	652	16 538
2017	36 572	37 145	36 495	943	18 972
2018	36 401	37,913	30 327	785	11 725

Suomen taloustilanteen elpyminen näkyi myös työttömyyden kääntymisenä isoon laskuun. Samoin pitkäaikaistyöttömyys on vähentynyt paljon ennusteita enemmän.

Tuusulan väestönkasvu on 2010-luvulla ollut ennustetta selkeästi hitaampaa. Kunta oli vuosina 2012-2014 muuttotappiokunta, mutta vuonna 2015 saatiin muuttovoittoa 60 henkeä. Vuoden 2016 kehitys oli jälleen heikompi. Muuttovoitto oli yksi henkilö, mutta syntyvyys nosti väkimäärää 136 hengellä (0,35 %). Vuonna 2018 väestönkasvua ei ollut ollenkaan (- 62 henkeä tappio). Maahanmuuttajien osuus väestönkasvusta on Tuusulassa selvästi naapurikuntia alhaisempi. Tuusulan väestönkasvun strategista tavoitetta kasvaa samaa vauhtia kuin pääkaupunkiseutu, ei ole minään vuonna saavutettu.

Arvioinnin johtopäätökset:

- Lainakannan kasvu on erittäin voimakasta, mikä jatkuu koko suunnittelukauden.
- Investointien määrä on vakiintunut korkealle tasolle.
- Palveluostot ovat kasvaneet muuta kasvua nopeammin.
- Verotulot ovat kasvaneet yleistä kasvua nopeammin.

Tarkastuslautakunta suosittaa:

- Lainan kasvun hillitsemiseksi tuli käyttää myös muita keinoja kuin suoraa lainaa.
- Väestön kasvu ja investoinnit tulisi sopeuttaa toisiinsa.

KONSERNIPALVELUT

Konsernihallinnon olennaiset tapahtumat

<p>Uusi kuntastrategia hyväksyttiin 2018 - 2021 valtuustossa maaliskuussa. Uuden strategian ja uuden Tuusulan rakentamista edistettiin mm. määrittelemällä valtuustokauden tavoitteet sekä indikaattorit.</p>
<p>Keväällä 2018 käynnistettiin vuositavoitteen mukaisesti ”uuden kunnan” organisaatorakenteen ja johtamisjärjestelmän uudistamistyö. Uusi Johtamisen rakennemalli ja johtamisjärjestelmä sekä hallintosäännön muuttaminen hyväksyttiin valtuuston kokouksessa 10.12.2018.</p>
<p>Valtuusto päätti kokouksessaan 4.6.2018, että Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymä tuottaa 1.1.2019 alkaen kuntayhtymän järjestämisvastuulla olevat sosiaali- ja terveystaloudelliset palvelut Tuusulan kunnan asukkaille sekä palveluiden toteuttamiseen osallistuvan sote-henkilöstön sekä osan muusta kunnan hallinto- ja tukitehtäviä toteuttavan henkilöstön siirtymisestä kuntayhtymän palvelukseen 1.1.2019 lukien.</p>
<p>Uusi yhteistoimintasopimus allekirjoitettiin helmikuussa ja uuden sopimuksen mukaiset yhteistoimintaelimet järjestäytyivät uusilla kokoonpanoilla.</p>
<p>Uusi yhteistoimintasopimus allekirjoitettiin helmikuussa ja uuden sopimuksen mukaiset yhteistoimintaelimet järjestäytyivät uusilla kokoonpanoilla.</p>
<p>Keski-Uudenmaan Työterveys Oy aloitti toimintansa vuoden vaihteessa ja siten työterveyspalvelut ostetaan henkilöstölle uudelta yhtiöltä.</p>
<p>ARA-vuokra-asuntoja valmistui kesäkuussa Tuusulan kunnan kiinteistöt Oy:lle vuokratalo Alarinne II:een 8 asuntoa Kellokoskelle. Jokelassa aloitettiin kesäkuussa vuokratalo Blenneri I:n, 24 asuntoa rakennustyöt.</p>
<p>Kunnan ostolaskujen esikäsitteilyä ja yleislaskutuksen keskitettyä hoitamista varten perustetun talouspalvelutiimin toiminta käynnistettiin kesäkuussa. Kuntalaisia ja matkailijoita monikanavaisesti palvelevan Tuusinfon toiminta käynnistettiin toukokuussa 2018.</p>

TUUSULAN KUNTA

Turvallisuuspalveluissa on kehitetty kunnan turvallisuusjohtamisen mallia, jonka tarkoituksena on parantaa turvallisuuskulttuuria Tuusulassa.

Toiminnalliset tavoitteet toteutuivat pääosin suunnitellusti

- Valtuusto päätti 4.6.2018 siirtää kunnan sosiaali- ja terveyspalveluiden tuotannon Kuuden Sote - kuntayhtymään 1.1.2019 lukien
- Keväällä 2018 vuositavoitteen mukaisesti valmistui ”uuden kunnan” organisaatorakenteen ja johtamisjärjestelmän uudistamistyö. Uudistamistyön keskeiset muutosluonnokset käsiteltiin valtuustossa 3.9.2018
- Valtuusto päätti organisaatiomuutoksesta sekä siihen liittyvistä hallintosääntömuutoksista 10.12.2018
- Kunnan edunvalvonnan linjauksia on valmisteltu sekä terävöitetty ja valtuusto hyväksyi 10.12.2018 edunvalvonnan keskeiset kohteet ja tavoitteet sekä toimintamallin.

Tuusulan valtuusto hyväksyi 31.3.2014 sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet, joka sisältää periaatteet kunnanhallituksen velvollisuudesta ohjeistaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja toimeenpanosta, lauta- ja johtokuntien velvollisuudesta valvoa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanoa sekä johtavien viranhaltijoiden velvollisuudesta toimeenpanna sisäinen valvonta ja riskienhallinta vastuualueillaan.

Arvioinnin johtopäätökset:

- Konsernihallinnon organisointi ja johtamisjärjestelmän uudistaminen on ollut keskeisessä roolissa konsernihallinnon tavoitteissa ja saavutetuissa tuloksissa.
- Tulostavoitteiden saavuttaminen on arvioitu erilaisten päätösten ja prosessien loppuunsaattamisen näkökulmasta.
- Tulosten arvioinnissa ei ole otettu kantaa, paljonko henkilöresurssia ja/tai konsultaatiopalvelua muutosten läpivieminen vaati ja miten henkilöstö on ollut osallisena muutoksen valmistelussa tai tekemisessä tai vastaanottanut muutokset.

Tarkastuslautakunta suosittaa

- Konsernin arvioimisen helpottamiseksi konsernihallinto ja konserniyhtiöt voisi selkeämmin arvioida erikseen konsernihallinnon tulostavoitteiden asettamisessa ja niiden toteutumisessa.
- Nykyisellä kirjaamistavalla tieto on pirstaloitunut useaan eri kohtaan niin talousarvio- kuin tilinpäätöskirjaa, jolloin kokonaiskäsityksen muodostaminen on työlästä ja hankalaa.

Konsernipalvelun olennaiset tapahtumat

TUUSULAN KUNTA

Kunta jatkoi vuoden 2018 aikana pääoman käytön tehostamista ja kunnan ydintoimintoihin kuulumattoman omaisuuden realisoiteja. Tähän liittyen kunta myi omistamansa Kojamo Oyj:n osakkeet.
Tuusulan kunta perusti yhdessä Nurmijärven kunnan kanssa Keski-Uudenmaan Työterveys Oy:n ja Uudenmaan Työterveys Oy:n.
Kunta omistaa KOy Riihikallion Lähipalvelukeskuksen osakekannan. Aiemmin tyhjänä olleet liiketilat ovat rasittaneet yhtiön taloutta merkittävästi. Vuonna 2017 yhtiön omistamat tilat saatiin vuokrattua kokonaisuudessaan.
Koy Riihikallion päiväkotikeskus omistaa tilat, joissa toimii kunnan päiväkotit. Yhtiön omistamissa tiloissa nousi vuoden 2017 aikana esiin sisäilmaongelmia. Kiinteistöyhtiö käynnisti sisäilmatutkimusten mukaiset korjaukset joulukuussa 2017. Rakentaja otti vastuun korjaustoimista loppukeväästä 2018.
Valtuusto päätti 4.6.2018 purkaa vuokra-asuntorahastoon perustuvan rahoitusmallin sekä vahvistaa Tuusulan kunnan kiinteistöt Oy omaa pääomaa muuntamalla kunnan antamia lainasaamisia oman pääoman ehtoiksi sijoituksiksi.
Tuusulan kuntakonserniin kuuluu 13 tytäryhtiötä, kolme osakkuusyhtiötä. Lisäksi Tuusula on jäsenenä kahdeksassa kuntayhtymässä. Konserniohjauksen periaatteet on määritelty konserniohjeessa (Kh 9.1.2012 § 4) ja hallintosäännössä. Uudistettu konserniohje tuotiin valtuuston hyväksyttäväksi 13.11.2017.

Konserniyhtiöille on asetettu vuosittaiset toiminnalliset tavoitteet. Kaikki tytäryhtiöt antavat lisäksi seuraavat tunnusluvut tilinpäätöksensä yhteydessä konserniraportointia varten:

- Yhtiön toiminnan tuotot/toiminnan kulut
- Nettotulos %
- Omavaraisuusaste
- Suhteellinen velkaantuneisuus
- Lainamäärä/asukas.

Kunnan tytäryhtiöiden osalta voidaan havaita, että vain Tuusulan Kunnan Kiinteistöt oy:ltä on sellainen arvio omasta toiminnasta, että sitä voi arvioida. Pääasiallisesti tytäryhtiöiltä pyydytetyt tunnusluvut kuvaavat yhtiöiden taloudellista tilannetta ja velkaantumistasetta. Varsinaista toiminnallista arviointia on vain Tuusulan Kunnan Kiinteistöt oy:llä, joista voidaan havaita, että yhtiön toiminta ja tulos pystytään melko hyvin ennustamaan.

Lisäksi tytäryhteisöt raportoivat riskeistä annetun erillisohjeen mukaisesti. Konserniohjaus on määritelty konserniohjeessa ja hallintosäännössä. Konserniohjeen mukaisesti konsernijohto vastaa kuntakonsernin ohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä.

TUUSULAN KUNTA

Konserniyhtiöiden kanssa jatketaan yhteistyön kehittämistä sekä yhtenäistetään toimintatapoja. Perustavoitteena on mahdollistaa kuntalaisille paremmat palvelut yhdessä konserniyhtiöiden kanssa. Konserniohjauksen kehittämistä tukee kuluvan vuoden elokuussa toimintansa käynnistänyt kunnan konsernijaosto.

Talousarviokirjassa konserniyhtiöille kirjattuja tavoitteita:

Tuusulan kunnan kiinteistöt oy

Vuonna 2018 yhtiö keskittyy toteuttamaan uusia vuokrat alohankkeita tonttiohjelman mukaisesti. Kellokoskelle valmistuu kahdeksan asuntoa. Jokelassa aloitetaan yhteensä enintään 54 asunnon rakennustyöt. Lisäksi Lahelanpellon alueella käynnistyy uuden kehitysvammaisten asumispalveluyksikön rakentaminen. Vuoden 2018 aikana selvitetään yhtiön omistamien kiinteistöjen ns. korjausvelka ja laaditaan korjaustarpeiden PTS 2018 - 2027 pitkän tähtäimen rahoitussuunnitelman pohjaksi. Yhtiölle laaditaan kiinteistönpidon kokonaisuutta tarkastellen vuokra-asuntokannan kehittämisohjelma.

Toimitilapalveluja tarjoavat yhtiöt

KOy Riihikallion Lähipalvelukeskus (100 %) ja sille kirjattuja tavoitteita

- Yhtiön tavoitteena vuonna 2018 on myydä omistamansa loput tontit ja minimoida toiminnan kustannuksia
- Yhtiön toiminta pyritään kääntämään lähivuosien aikana voitolliseksi

Koy Riihikallion päiväkotikeskus ja sille kirjattuja tavoitteita

- Yhtiössä on käynnissä toimenpiteet sisäilmaongelmien korjaamiseksi

Kiinteistö Oy Kerava-Tuusula paloasema (60 %) ja sille kirjattuja tavoitteita

Liikuntapalveluja tarjoavat yhtiöt

Tuusulan Tenniskeskus Oy, Tuusulan Tekonurmi Oy ja Tuusulan Jäähalli, joille ei ole kirjattuja tavoitteita

Muut tytäryhtiöt

Uudenmaan Työterveys Oy (40 %) ja Keski-Uudenmaan Työterveys Oy (45 %), joille kirjattu tavoite

- Tavoitteena on irrottautua jäljellä olevista omistuksista vaiheittain markkinatilanteen mukaan

TUUSULAN KUNTA

<p>Tuusulan kiinteistöt oy</p>	<ul style="list-style-type: none"> · käyttöaste 98,5 % · vaihtuvuus max 25 % · tyhjänaolo max 0,06 €/m²/kk · vuokrasaatavat 31.12.2018 max 1,20 €/m² · luottotappiot 31.12.2018 max 15 000 € · korjauskulut €/m² · lainamäärä €/asm² 	<ul style="list-style-type: none"> · Yhtiön toteutuneet tavoitteet, (neljä näkökulmaa arvioituna, joita ei ole asetetuissa konsernitavoitteissa) o Elinvoimaisuus, Vastuullisuus, Kehittyminen, Yhteistyö (arviointi?) · käyttöaste 98,5 %: toteutui 99,5 % · vaihtuvuus max 25 %: toteutui 20,6 % · tyhjänaolo max 0,06 €/m²/kk: toteutui 0,05 €/m²/kk · vuokrasaatavat 31.12.2018 max 1,20 €/m²: toteutui 1,48 €/m² · luottotappiot 31.12.2018 max 15 000 €: toteutui 10.853,23 € · korjauskulut €/m²: toteutui 21,87 €/m² · lainamäärä €/asm²: 991 €/asm² 	
<p>Kiinteistö OY Riihikallion lähipalvelukeskus</p>	<p>Tavoitteena on tarjota laadukkaita toimitiloja vuokralaisille ja pitää vuokralaiset tyytyväisinä tiloihinsa</p>	<ul style="list-style-type: none"> · Vuokratilojen käyttöaste on ollut hyvä · Kaiken kaikkiaan tavoitteet ovat toteutuneet suunnitellusti vuoden 2018 aikana 	
<p>Kiinteistö Oy Riihikallion Päiväkotikeskus</p>	<p>Kiinteistön käyttäjän tarpeista, käytönaikaisesta huollosta ja ylläpidosta huolehtiminen energia- tehokkuus-, ympäristö- ja turvallisuusnäkökohdat huomioiden</p>	<ul style="list-style-type: none"> · Toiminta jatkuu hyväksi todettuja toimintatapoja noudattaen · Kiinteistön korjauksista, rakennusvirheiden selvittelystä lisääntyneestä hallinnointityöstä aiheutui kiinteistöyhtiölle merkittäviä kustannuksia · Vuokralaisena olevalle seurakunnalle päätettiin antaa vuokranalennusta 	

TUUSULAN KUNTA

		<p>käytyjen neuvottelujen jälkeen</p> <ul style="list-style-type: none"> · Yhtiö on saanut 27.9.2018 päivätyn korvausvaatimuksen vuokralaisena toimivalta Tuusulan kunnan varhaiskasvatuksesta-> päätetty korvata vuokralaiselle pääosa korvausvaateesta <p>Tavoitteita ei voida luotettavasti arvioida.</p>	
Kiinteistö Oy Hyrylän Ostoskeskus	Kiinteistö pidetään toimintakunnossa	Yhtiö Kiinteistö Oy Hyrylän Ostoskeskus on päätetty purkaa vapaaehtoisen selvitystilamenettelyn kautta ylimääräisessä yhtiökokouksessa 14.12.2018	
Tuusulan Kansanopisto Oy	<ul style="list-style-type: none"> · Varmuus vuokrasuhteen jatkumisesta · Rakennuksen korjauksia jatketaan perinteitä kunnioittavasti 	<ul style="list-style-type: none"> · Päärakennuksen (A) korjauksia · Vuokrasopimuksen jatkoneuvottelut Keudan kanssa jatkuvat · Päärakennuksen eteisen lattia, wc:t ja siivouskomero kunnostettiin perusteellisesti · Laadittiin päärakennukselle (A), kivirakennukselle (C) ja asuntolarakennukselle (D) kuntoarvio <p>Arviointi luotettavaa osittain.</p>	
Kellokosken Jäähalli Oy	<ul style="list-style-type: none"> · Yhtiön talousarvio vuodelle 2018 tehdään marraskuussa · 11/2017 arvion mukaan toiminta ja talous säilyvät vuoden 2017 tasolla · Perustason takaavat pitkäaikaiset sopimukset 	<ul style="list-style-type: none"> · Alkuvuoden 2018 tavoitteet toiminta ja talous ovat toteutuneet suunnitellusti · Kesätauolla tehtiin perushuollot. Jäädetyislaitteiston perushuollon aikana havaittiin normaalia isompi kylmäaineen tarve, joka tutkittiin ja tarvittavat toimet tilanteen korjaamiseksi käynnistettiin heti 	

TUUSULAN KUNTA

Kiinteistö Oy Tuusulan Vanha Kunnantalo	<ul style="list-style-type: none"> · Rakennuksen tekninen taso pidetään hyvänä. Kiinteistönhoitoa seurataan · Kiinteistön korjaustyöt hoidetaan tarpeen mukaisesti 	<ul style="list-style-type: none"> · Yhteistyö toimijoiden kesken on ollut sujuvaa · Yhtiön tietosuoja-asiat on käsitelty EU:n tietosuoja-asetuksen edellytysten mukaisesti 	
Kiinteistö Oy Tuusulan Lahelankankaan toimitalo	<ul style="list-style-type: none"> · Rakennusten tekninen ja toiminnallinen taso pidetään hyvänä 	<ul style="list-style-type: none"> · Jatketaan ja kehitetään yhteistyötä yhtiön ja kunnan / seurakunnan välillä 	
Kiinteistö Oy Keravan ja Tuusulan Paloasema 60	Tavoitteena oli saada käyttäjien tarpeeseen toiminnallisesti ja laadullisesti hyvin soveltuva rakennuskokonaisuus	<ul style="list-style-type: none"> · Käyttäjääikainen toiminta lähti heti hyvin käyntiin ja toiminta on sujunut mallikkaasti · Talouden suhteen tavoitteet toteutuivat suunnitellusti ja vuosi 2018 sujui suunnitellun mukaisesti · Hoitapuolen vuokrat riittivät kiinteistön hoitokulujen kattamiseen ja pääomapuolen tuotoilla katettiin lainojen lyhennykset ja korot suunnitellusti · Vuoden 2018 tavoitteet ovat toteutuneet suunnitellusti eli käyttäjillä on toiminnallisesti ja laadullisesti hyvä paloasema 	
Tuusulan Tenniskeskus Oy	<ul style="list-style-type: none"> · Hallin laajennus(2 salibandykenttää ja 3. tenniskenttä) onnistunut investointi toiminnan kehittämisessä ja harjoitusmahdollisuuksien tarjonnan laajentamisessa · Toiminta vuonna 2018 tulee keskittymään näiden pelipaikkojen edelleen hyödyntämiseen ja markkinointiin · Yhtiön talous pyritään pitämään samalla vakaalla pohjalla kuin aikaisemminkin 	Toiminta on ollut tavoitteiden mukaista. Yhtiön tulos toteutui tavoitteiden mukaisesti ja rahoitus oli tasapainossa	

TUUSULAN KUNTA

Tuusulan Jäähalli Oy	<ul style="list-style-type: none"> · Jäähalli antaa mahdollisuuden laadukkaaseen jääurheiluharrastustoimintaan Tuusulassa · Jäähalli vahvistaa erityisesti nuorison liikunta- ja urheilutoiminnan edellytyksiä · Käyttöasteen tavoite 95% 	<ul style="list-style-type: none"> · Käyttöasteen tavoite saavutettu · Jäähallin jäätunnin hinta on kilpailukykyinen alueen muihin jäähalleihin verrattuna · Jäähalli on pidetty hyvässä toimintakunnossa 	
Tuusulan Tekonurmi Oy	<ul style="list-style-type: none"> · Yhtiön toiminnan yleisenä tavoitteena on liiketoiminnan jatkuvuus sekä kentän uudistamisinvestoinnin takaisinmaksu · myyntitavoite talvikaudella 2017 - 2018 (marraskuu 2017 - huhtikuu 2018) on noin 30 - 35 viikkotunnin myynti 	<ul style="list-style-type: none"> Talvikauden myyntitavoitteen toteuma oli noin 32 viikkotuntia kyseisellä jaksolla · Kesällä 2018 yhtiö investoi uusiin maaleihin ja kunnosti rikkoontuneita verkkoja sekä muita harjoitusvälineitä 	
Jokelan Tekonurmi Oy	Tilinpäätöstä ei saatu	Ei voida arvioida	

Arvioinnin johtopäätös:

- Kaikki yhtiöt tulee huolehtia mukaan konsernitilintarkastukseen. Jokelan Tekonurmi Oy ei saanut aikaiseksi tilinpäätöstään mukaan konsernitarkastukseen.
- Asetettuja tavoitteita ja raportoituja tulostavoitteita ja niiden onnistumista on vaikea tehdyillä kirjauksilla arvioida. Kuitenkin tilinpäätökseen on kirjattu ” Tavoitteiden asettamista ja toteutumista koskeva arviointi Vuodelle 2018 asetetut tavoitteet saavutettiin pääsääntöisesti”, josta voi päätellä, että yhtiöiden tavoitteet asetetaan erillisissä ohjaus/valvontatapahtumissa.
- Pääsääntöisesti voidaan todeta, että konserniyhtiöt ovat kehittäneet toimintaansa odotetulla tavalla.

Tarkastuslautakunta suosittaa:

- Tuusulan valtuusto hyväksyi 31.3.2014 sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet, joka sisältää periaatteet kunnanhallituksen velvollisuudesta ohjeistaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja toimeenpanosta.
- Tarkastuslautakunta esittää, että konsernihallinto antaisi valvonnan ja riskienhallinnan näkökulmasta arvioinnin lautakunnalle konserniyhtiöiden toimintavuodelle asetettujen

TUUSULAN KUNTA

tavoitteiden saavuttamisesta verrattuna tilinpäätökseen tehtyihin yhtiökohtaisiin kirjauksiin.

HENKILÖSTÖNÄKÖKULMA

Henkilöstön näkökulmasta Tuusulan vuotta 2018 voidaan pitää suurten muutosten vuotena. Keskeistä on ollut henkilöstön tukeminen uudistuksissa ja työhyvinvoinnin varmistaminen. Tavoitteena on ollut myös hyödyntää uuden poliittisen johtamisjärjestelmän tuomia mahdollisuuksia.

Tuusula on ollut mukana Keski-Uudenmaan kuntien yhteisessä sote-palveluiden uudistamishankkeessa eli Keski-Uudenmaan sote kuntayhtymä vastaa 1.1.2019 alkaen kaikista tuusulalaisten sote-palveluista.

Henkilöstön kannalta tämä tarkoittaa sitä, että sosiaali- ja terveystoimen henkilöstö siirtyi kuntayhtymään.

Tuusulan kunnan organisaatorakennetta uudistettiin ja vuoden 2019 alusta siirryttiin yhden toimialan malliin eli nyt kuntatoimiala jakaantuu kolmeen toimialueeseen:

Kasvu ja ympäristö

Sivistys ja yhteiset palvelut

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta

Organisaatiouudistus koski siis kaikkia kuntaan jääviä toimintoja. Samalla kun muutoksia valmisteltiin ja suunniteltiin, sisäilmaongelmat vaikeuttivat toimintaa ja aiheuttivat ongelmia useissa kunnan työtiloissa ja rakennuksissa.

TUUSULAN KUNTA

Palvelurakenteen yleissuunnitelma hyväksyttiin suurten tilamuutosten käynnistämisen perustaksi eli rakennuskanta tulee uudistumaan huomattavasti.

Tarkastuslautakunta suosittaa:

Vuosi 2018 oli Tuusulan kasvun edellytysten luomisen vuosi. Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi ovat työllistäneet omaa henkilöstöä erityisen paljon. Työtä riittää myös tulevina vuosina, siksi tekijöiden hyvinvointiin ja jaksamiseen on panostettava. Kunnat kilpailevat osaavasta henkilöstöstä, joten työnantajamielikuvaan on kiinnitettävä erityistä huomiota.

Henkilöstömäärän kehitys

Vuonna 2018 henkilöstömäärä kasvoi edellisvuoteen verrattuna. Palvelussuhteiden määrää lisättiin 29:llä. Perusteluna lisäyksille ovat kehittämishankkeiden vaatimat resurssit, palvelutuotannon siirtäminen ostopalveluista itse tuotetuksi palveluksi, ennaltaehkäisevät palvelut oppilaan tuessa ja sosiaalihuollossa sekä lisäksi panostus velvoitetyöllistettäviin, joiden määrä nousi lähes kolminkertaiseksi edelliseen vuoteen verrattuna.

Vuoden 2018 lopussa oli palvelussuhteita yhteensä 2256, joista vakituisia palvelussuhteita oli 1759 (78,00 %) ja määräaikaisia 497 (22,00 %). Palvelussuhdemäärässä on mukana 31.12.2018 vakinainen henkilökunta, määräaikaiset ja sijaiset, oppisopimuskoulutukset ja velvoitetyöllistetyt. Huomattava on, että henkilöstömäärässä on mukana vielä sosiaali- ja terveystoimen henkilöstö. Määrä on suhteessa asukaslukuun 56,6 (tuhatta asukasta kohden). Vuonna 2017 54,9 (tuhatta asukasta kohden).

Taulukossa palvelussuhteet toimialoittain vuosina 2016 - 2018. Kasvatus- ja sivistystoimen alle on siirtynyt ruokapalvelun henkilöstöä.

Palvelussuhteet toimialoittain

	vakinaiset			määräaikaiset		
	2018	2017	2016	2018	2017	2016
Yleisjohto ja konsernipalvelut	107	149	156	15	25	18
Sosiaali- ja terveystoimi	493	501	487	112	101	121
Kasvatus- ja sivistystoimi	971	890	876	333	328	336
Kuntakehitys ja tekninen toimi	172	172	167	13	6	8
Vesihuoltoliikelaitos	16	16	16			

TUUSULAN KUNTA

yhteensä	1759	1728	1702	473	460	483
Yhteensä vakituiset + määräaik.	2232	2188	2185			
	oppisopimuskoulutetut			työllistetyt		
	2018	2017	2016	2018	2017	2016
Yleisjohto ja konsernipalvelut	2	1		7	3	
Sosiaali- ja terveystoimi	1			2	4	3
Kasvatus- ja sivistystoimi	1	3	5	7		
Kuntakehitys ja tekninen toimi				4		
Vesihuoltoliikelaitos						
yhteensä	4	4	5	20	7	3

Arvioinnin johtopäätökset:

Vakituisen ja määräaikaisen henkilöstön lisäyksestä on $\frac{1}{4}$ osuus valtuuston päätöksillä kohdennettu kattamaan palveluiden tuotannon kasvuodotukset ja $\frac{1}{4}$ osa näyttää kohdistuneen muutosten vaatimiin lisäresursointitarpeisiin. Työllistettyjen määrän kasvu on ollut merkittävää edellisiin vuosiin verrattuna. Karkeasti arvioituna noin 27 % kunnan henkilöstön määrästä siirtyi 1.1.2019 alkaen Keski-Uudenmaan soten palvelukseen.

Henkilöstömenot

Henkilöstömenot ovat kasvaneet edellisestä vuodesta 3,18 %.

Menot 1000 €	2018	kasvu ed. vuodesta %	2017	kasvu ed. vuodesta %	2016	kasvu ed. vuodesta %
Palkat	686	4,73 %	873	0,77 %	279	2,70 %
Sivukulut	043	-3,07 %	659	-11,07 %	946	4,79 %
Yhteensä	729	1,17 %	549	-1,74 %	225	3,18 %

Arvioinnin johtopäätökset:

TUUSULAN KUNTA

- Tavoitteena on rakentaa uutta Tuusulaa. Haluttaessa lisätä kunnan kasvua ja vetovoimaisuutta, on turvattava riittävä ja osaava henkilöstö jatkossakin tekemään muutosta.
- Vuonna 2018 on tunnistettu riskeinä mm. muutosjohtaminen, henkilöstön motivaation laskeminen ja organisaation ohuus. Tulevien rakennus- ja muiden töiden laadun varmistamiseksi kannattaa panostaa riittäviin resursseihin.

Tarkastuslautakunta suosittaa:

- Tulevien muutosten läpivienti kaipaa sekä kokonaispanostuksen arviointia että toteutunutta resursointia, jotta vaikuttavuutta voidaan arvioida. Pääasiassa muutoksen toteuttaminen koostuu henkilötyöpanoksesta ja konsultointiosuudesta sekä mahdollisista toteutuskustannuksista.
- Kokonaiskuvan saamiseksi lautakunta esittää muutoksen hankkeistamista siten, että muutoksen tekemiseen kohdistunut oman henkilöstön työaika kohdennetaan hankkeelle, jolloin se voidaan yhdistää konsultointiin ja muihin toteutuskustannuksiin.

Henkilöstön hyvinvointi ja sairauspoissaolot

Tavoitteena on ollut vähentää sairauspoissaoloja ja parantaa työhyvinvointia sekä henkilöstön tyytyväisyyttä johtamiseen ja esimiestyöhön. Seurantaan käytetään henkilöstökyselyn tuloksia. Työtyytyväisyyden mittausta ei tehty vuonna 2018, seuraava toteutetaan syksyllä 2019.

- Vuonna 2018 sairauspoissaolot laskivat keskimäärin. Sairauspoissaoloja oli keskimäärin 13,7 kalenteripäivää henkilöä kohden (vuonna 2017 13,9 päivää).
- Seudullisessa vertailussa Tuusulan koko henkilöstön sairauspoissaolopäivien määrät ovat yleisesti olleet keskitason alapuolella.
- Sairauspoissaolojen kokonaismäärä nousi verrattuna vuoteen 2017. Henkilöstön poissaolot olivat kalenteripäivinä laskettuna yhteensä 30 934 kalenteripäivää (vuonna 2017 30 608 kpv). Yhden työkyvyttömyyspoissaolopäivän hinta on noin 300 € (= EK:n malli), josta seuraa noin 9,3 miljoonan euron laskennallinen tuottamattomuusvaje palveluille vuodessa.
- Henkilökunnasta 22,6 %:lla ei ollut lainkaan sairauspoissaolopäiviä (21,2 % vuonna 2017).
- Työtapaturmien aiheuttamat sairauspäivät vähenivät verrattuna vuoteen 2017, silloin liukas talvi lisäsi liukastumisista johtuvia työtapaturmien määrää.

Tavoitteena on ollut terveellinen ja turvallinen työympäristö. Huolta on aiheuttanut sisäilman laatu eri työpisteissä. Ongelmaan liittyen sisäilma-asioiden viestintään on panostettu ja työterveyshuolto on tehnyt työpaikkakartoitukset sovittujen kohteiden osalta. Joissakin tapauksissa työpisteitä on järjestelty uudelleen.

Tavoitteissa puhutaan myös työhyvinvointiohjelmasta osana kunnan työhyvinvointijohtamista. Keusote on tarjonnut valmennuksia siirtyvälle henkilöstölle työhyvinvoinnin tueksi. Työhyvinvointijohtamista on edistetty yhteistyössä Keski-Uudenmaan työterveys Oy:n kanssa. Muutoin tämän työstäminen on suunnitteluvaiheessa.

TUUSULAN KUNTA

Myönteisenä toimenpiteenä on mainittava voimakas panostus esimiesten koulutuksiin eli heidän muutosjohtamisosaamistaan on vahvistettu edelleen vuoden 2018 aikana.

Sairausaikajakauma

	2018		2017		2016	
1-3 päivää	8 625	28 %	8 841	29 %	8 613	31 %
4-7 päivää	4 638	15 %	3 825	13 %	3 334	12 %
8-29 päivää	9 950	32 %	9 268	30 %	6 901	25 %
30-60 päivää	5 472	18 %	5 663	19 %	5 717	21 %
61-90 päivää	988	3 %	1 646	5 %	1 075	4 %
91-180 päivää	1 077	3 %	1 075	4 %	1 672	6 %
yli 180 päivää	184	1 %	245	1 %	548	2 %
yhteensä	30 934		30 563		27 860	
Poissaolopäivät / HTV1	2 146	14,4	2 122	14,4	2 111	13,2
Poissaolopäivät / henkilöstön lkm	2 256	13,7	2 200	13,9	2 194	12,7
Poissaolo-%		3,9 %		3,9 %		3,6 %

Arvioinnin johtopäätökset:

Kertomusvuoden osalta isojen organisaatiomuutosten ja sisäilmahaasteiden vaikutusta henkilöstön jaksamiseen tai sairauspoissaolojen osuuteen ei ole otettu erikseen kantaa. Havaintona on, että määrällisesti poissaolopäivien määrä jatkaa kasvuaan ja sen seurauksena palveluiden tuottaminen jää työpisteissä olevien harteille ja lisää näin työkuormaa entisestään.

Tarkastuslautakunta suosittaa:

Verrattaessa esim. sairauspäivien suhteellista osuutta muihin seutualueen kuntiin, tilinpäätöskirjassa tai henkilöstökertomuksessa on hyvä esittää ne luvut, joihin verrataan. Lisäksi Kuntaliitosta saa todennäköisesti kuntasektorin keskimääräisiä lukuja, jolloin syntyneitä suhde- tai absoluuttisia lukuja voi verrata omaan toimintaan.

Lisäksi voisi henkilöstökertomuksessa olla erittely sairauspoissaolojen määristä pääluokissa ja sitä yhdistelmää voisi verrata kuntakentän vastaavaan. Toinen näkökulma on, että kun valtuustossa tehdään toimintaan linjauspäätöksiä tai koulutetaan esimiehiä, voidaanko jälkikäteen arvioida miten henkilöstö reagoi kulloiseenkin isompaan päätökseen tai panostukseen, vai onko niillä yleensä mitään vaikutusta palvelutuotannon toteutukseen (työskentelyolosuhteet, työkuorma jne.).

TUUSULAN KUNTA

Henkilöstöön liittyvät pormestariohjelman tavoitteet ja toimenpiteet ajalta tammi-joulukuu 2018.

Tarkastuslautakunta toteaa, että

Vuoden 2018 keskeisiin henkilöstöön liittyviin vuositavoitteisiin:

- Tuemme uudistumista ja varmistamme henkilöstön työhyvinvoinnin muutostilanteissa. Varmistamme hyödyt palvelujen ja toimintojen organisoinnin muutoksissa.
- Hyödynnämme uuden poliittisen johtamisjärjestelmän tuomat mahdollisuudet.

Tilinpäätöksessä ei ole otettu kantaa tavoitteiden toteutumisesta. Oliko tehdyillä toimenpiteillä toivottua vaikutusta asetettuihin tavoitteisiin kertomusvuonna? Tilinpäätöksen tavoiteseurannassa puuttuivat henkilöstön keskeiset vuositavoitteet ja niihin liitetyt toimenpiteet.

Henkilöstönäkökulmasta tärkeimmät valtuustotason henkilöstötavoitteet vuonna 2018 koostuivat seuraavista päätavoitteista (ja sen alla henkilöstökertomuksesta lähinnä oleva toteuma-arvio, lautakunnan arvaus):

- Vahvistamme muutosjohtajuutta ja varmistamme suurien muutosten laadukkaan läpiviennin muuttuvassa kunnassa
 - On otettu käyttöön poliittisen johtoryhmän ja kunnan johtoryhmän säännölliset yhteiskokoukset asioiden valmistelussa ja toimeenpanossa. Poikkihallinnollista tekemistä on vahvistettu uusilla tekemisen tavoilla yhteisissä foorumeissa ja yhteisillä työvälineillä, mm. Teams (Pormestariohjelmasta nousevat tavoitteet 9.1)
- Vahvistamme muutosjohtajuutta tukemalla esimiehiä Tuusulan omalla muutoksen johtamisen mallilla ja tarvittavilla henkilöstöhallinnon tukitoimilla
 - Esimiestilaisuuksia on hyödynnetty tiedottamisessa niin kunnan organisaatiouudistukseen kuin Keusoteen liittyen. Uusille esimiehille on järjestetty johtamisvalmennus. Keusoten esimiehille järjestettiin mahdollisuus osallistua moniin eri esimiesvalmennuksiin (9.1)
- Tuemme operatiivisen organisaation uudistamistarpeiden toteutusta uuden kunnan muodostamisessa
 - Prosessien ja organisaation uudistamista jatketaan vuonna 2018 tukipalveluiden uudistuksella. Hallinnon ja tukipalveluiden uudistus on käynnistetty vuonna 2017 ja se otetaan asteittain käyttöön. Viimeiset osat otetaan käyttöön viimeistään 31.12.2018 (taloushallinnon kehittäminen, päätöksenteon tuki ja HR-palvelut). Selvitämme ruokapalveluiden seudullisia yhteistyömuotoja ja teemme päätökset asiassa. Arvioimme perustietotekniikkapalveluiden järjestämistapaa uudessa kunnassa (9.1)
- Varmistamme henkilöstön osallistumisen muutosten suunnittelussa ja toteutuksessa vuositavoitteista
 - Henkilöstölle on tiedotettu muutoksiin liittyvistä asioista säännöllisesti ja asioista on pyritty tiedottamaan mahdollisimman pian. Yhteistoimintaneuvottelut on hoidettu organisaatiomuutoksiin liittyen. Henkilöstölle on järjestetty infotilaisuuksia (9.1)

TUUSULAN KUNTA

Nämä tavoitteet ovat toteutuneet hyvin.

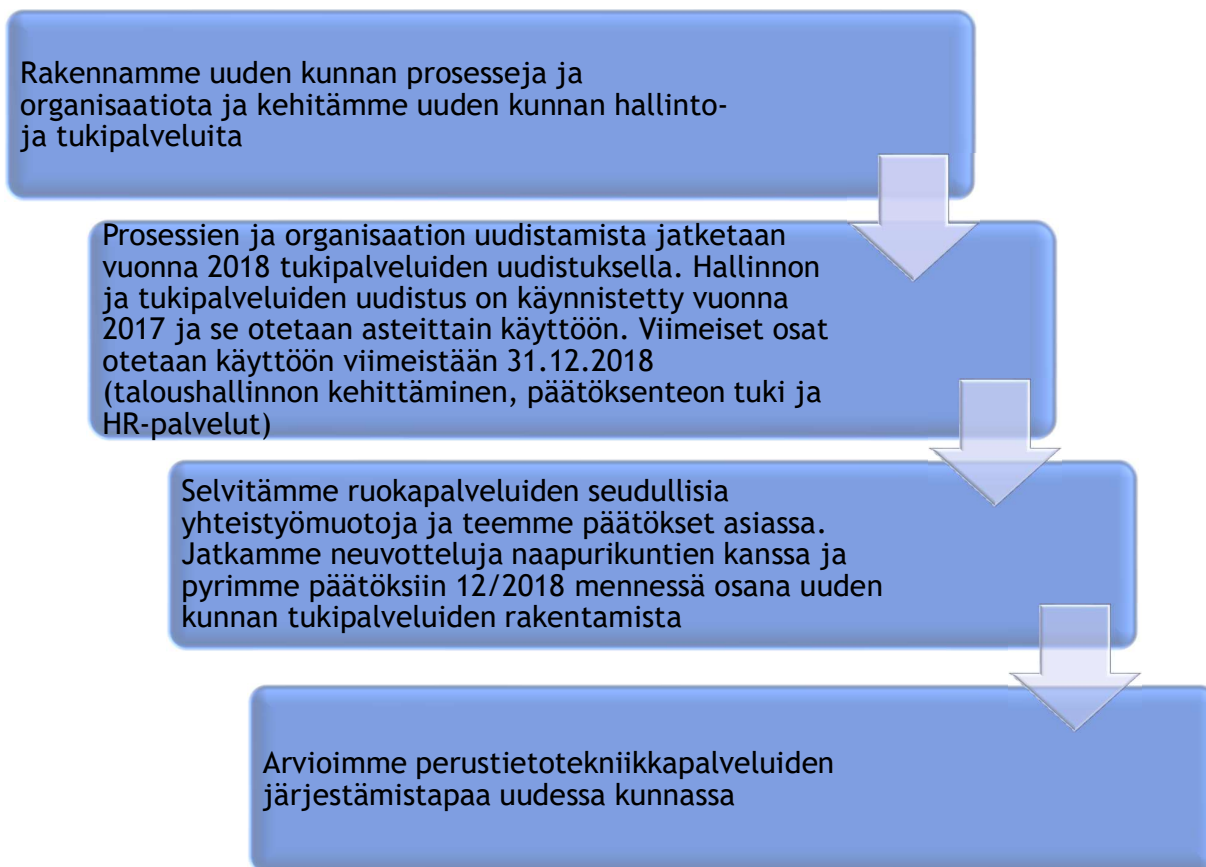
Arvioinnin johtopäätökset:

- Tavoitteiden toteutumista henkilöstönäkökulmasta on kuvattu erityyppisillä tapahtumasuoritteilla. Vuodelle asetetuista keskeisistä vuositavoitteista oli muokattu tärkeimmät valtuustotasoiset tavoitteet ja henkilöstökertomuksen mukaan suoritteet olivat toteutuneet hyvin. Epäselväksi jää oliko tehdyillä toimenpiteillä vaikutusta toiminnallisiin näkökulmiin; eli auttoiko, muuttiko, tukiko jne. tehdyt toimenpiteet henkilöstöä tai toimialaa selviytymään vuoden tavoitteistaan.
- Sote-tehtävien siirto yhteistoiminnassa henkilöstön kanssa. Keski-Uudenmaan soteuudistuksen valmistelu- ja toimeenpano vaati kunnan henkilöstöltä suurta työpanosta. Siirtyvien henkilöiden siirtymistä tuettiin. Vuonna 2018 henkilöstön edustajien ajankäyttöä tarkasteltiin ja SUPERin, TEHYN ja lääkäreiden pääluottamusmiehelle lisättiin ajankäyttöä määräaikaaisesti, jotta varmistettiin Keusoten laadukas läpivienti henkilöstön osalta.
- Esimiehille ja työyhteisöille pidettiin säännöllisin väliajoin infotilaisuuksia niin kunnan kuin Keusoten toimesta. Tuusulan sosiaali- ja terveystoimen esimiesten valmiuksia muutosjohtamiseen panostettiin jo aiemmin. Henkilöstöllä oli mahdollisuus osallistua Keusoten valmennuksiin.
- Sote-tuotannon siirtoon liittyvät yhteistoimintamenettelyt aloitettiin 23.4.2018. Kunnanvaltuusto käsitteli sosiaali- ja terveystuotannon siirtoa kokouksessaan 4.6.2018 ja päätti tuotannon siirtämisestä kuntayhtymälle 1.1.2019 lukien. Keski-Uudenmaan kuntayhtymä aloitti toimintansa 1.1.2019 eli tavoite on siltä osin toteutunut.
- Tilinpäätöksessä ei otettu kantaa siihen, kuinka paljon resurssia kunnan toiminnassa kohdennettiin muutoksen läpivientiin; henkilöstöä, konsultointia tai euroja.
- Voidaan yleisellä tasolla todeta, että Keski-Uudenmaan sote käynnistyi tavoitteiden mukaisesti 1.1.2019. Henkilöstönäkökulmasta olisi kaivannut arviota, miten Tuusula onnistui valmistelupanostuksissaan ja miten henkilöstön tai henkilöstölle asetetut tavoitteet toteutuivat.
- Tilinpäätöksestä on vaikeasti hahmotettavissa, mitkä toiminnot Sosiaali- ja Terveystoimialalta jäivät kunnan tehtäväksi sote uudistuksessa ja miten ne jakoutuivat Kasvu ja ympäristö, Sivistys ja yhteiset palvelut sekä Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kesken.

TUUSULAN KUNTA

ORGANISAATIO UUDISTUS HALLINTO- JA TUKIPALVELUT

Toimenpide ja seuranta:

Uuden kunnan palveluiden ja organisaation kehittäminen käynnistyi kevään aikana ja uudistusta käsiteltiin kunnanhallituksen seminaarissa kesäkuussa. Asiaa käsiteltiin valtuustossa syyskuussa ja joulukuussa. Uusi organisaatorakenne otettiin käyttöön 1.1.2019, eli tavoitteeseen on siltä osin päästy, mutta työ jatkuu.

Tilinpäätöksessä ei otettu kantaa siihen, kuinka paljon resurssia kohdennettiin muutoksen läpivientiin henkilöstöä, konsultointia tai euroja.

Arvioinnin johtopäätöksiä:

- Uudistukselle asetetut tavoitteet ovat tehtäväluetteloita, joiden toteutumista tilinpäätöksessä on arvioitu niihin kohdistettujen toimenpiteiden määrillä. Tehtyjen toimenpiteiden vaikutusarvioita ei ole kuvattuna myöskään henkilöstökertomuksessa.
- Kuntaorganisaatiossa uudistus tai muutos on ihmisen toimintaan liittyvä toimintatapamuutos, jonka arviointia ei tule ohittaa. Valtuusto on asettanut

TUUSULAN KUNTA

Pormestariohjelmaan liittyen tavoitteita siitä, millainen Uuden Tuusulan toimintatapa on ja millaiseksi se halutaan.

- Tuusulaa rakennetaan asukkaiden, yhteisöjen, luottamushenkilöiden ja kunnan työntekijöiden yhteisen tuusulalaisen toimintatavan avulla, jossa korostuvat me-henki ja yhteistyö, yhteisen tarinan rakentaminen, tekemisen kulttuuri, rohkeus kokeilla ja iloitseminen onnistumisista. Näistä näkökulmista arviointia ei löytynyt.
- Henkilöstön osallistaminen ja vaikutusmahdollisuudet Vuoden 2018 riskiympyrällä työnantajakuvan huonontuminen laskettiin kohtalaiseksi riskiksi ja muutosjohtaminen ja henkilöstön motivaatio nähtiin tuntuvana riskinä uuden Tuusulan rakentamiseen liittyen. Uuden kunnan rakentamiseen, maakuntauudistukseen ja sote-kuntayhtymän rakentamiseen liittyvä epävarmuus on kuormittanut henkilöstön jaksamista ja sitoutumista.
- Pormestariohjelman yhtenä vuoden 2018 tavoitteena on ollut, että puramme yhteistyötä haittaavat siilot ja raja-aidat hallinnossamme ja toiminnassamme eli yhtenä asiana tässä vahvistamme henkilöstön osallisuutta ja vaikutusmahdollisuuksia. Esimiesvalmennuksia on aiottu jatkaa.
- Tavoite on edennyt oma-arvioinnin arvosanalla 4, lähes kaikki kunnan esimiehet ovat suorittaneet kunnan järjestämän esimiesvalmennuksen.

Tarkastuslautakunta suosittaa:

- Työntekijöiden hyvinvointiin, jaksamiseen ja työstä innostumiseen vaikuttaa suuresti mahdollisuus osallistua tehtävien suunnitteluun heti alkuvaiheessa.
- Todellista osallistamista työpaikoilla voitaisiin tarkastella henkilöstön hyvinvointikyselyissä. Näin näkisimme, kuinka hyvin koulutuksen tuomat opit ovat hyödyntäneet työn suorittajia.

VANHUS- JA VAMMAISPALVELUT

Olenaiset tapahtumat tulosalueella:

Vanhuspalveluissa tehostettiin kotona asumisen tukea sekä kotiutumista akuuttihoitosta ja kotiutus/arviointiyksiköstä. Kuntouttavan työotteen lisäksi otettiin käyttöön toimintakykyä edistävä toimintamalli. Koko henkilöstö kävi Ikäinstituutin Kunnan Hoitaja - koulutuksen.

Kotihoidon toimintamallin uudistamisessa edettiin toimeenpanoon vuoden 2018 aikana. Kotihoidon henkilöstön ajankäyttö tehostui. Ku-soten yhtenäisen kotihoidon toimintamallin työstäminen aloitettiin loppukeväästä 2018.

TUUSULAN KUNTA

Ku-soten kuntien kanssa suunnitellun virtuaalikohtihoito-pilotin esiselvitystä työstettiin Hyvinkään johdolla. Pilotissa kartoitettiin asiakastarpeita, joihin voidaan vastata kuvallisella etäohjauksella.

Palveluja yhtenäistettiin kuntayhtymän kärkihankkeissa; vahvistettiin yhteisiä palvelukriteerejä sekä omaishoidon ja perhehoidon maksuluokkia ja hoitopalkkioita.

Vanhuspalvelut on vuonna 2018 ollut kehittämässä palveluohjausta ja palvelutarpeen arviointia, omaishoitoa ja perhehoitoa. Lisäksi on oltu mukana pilotoimassa kotikuntoutuksen mallia yhdessä Keski-Uudenmaan muiden kuntien kanssa.

Riihikodossa käynnistyi vuoden 2018 lopulla yksikön takuuaikainen korjaustyö, joka edellytti suurehkoja toiminnallisia järjestelyjä ja väistötilojen hankintaa Keravalta Attendo Levonmäen yksiköstä. Väistöön ja korjaustoimintaan liittyvät kulut korvataan kunnalle kokonaisuudessaan jälkikäteen.

Keski-Uudenmaan henkilökohtaisen avun keskuksen toiminta käynnistyi. Sen sijaan kehitysvammaisten asumispalveluyksikkö Neitoperhon rakentaminen ei edelleenkään päässyt rakentumisvaiheeseen.

Palvelusetelin käyttöä vakiinnutettiin edelleen palvelujen toteuttamistapana omaishoidon vapaissa, tilapäisessä kotihoidossa ja vanhusten tehostetussa palveluasumisessa.

Tuusulan kotiutustiimitoiminta koordinoi, varmistaa turvallisen kotiutumisen ja tarvittavien tukipalveluiden toteutumisen sairaalahoidon jälkeen. Kotiutustiimin toiminta käynnistyi 6/2018.

Omaishoitajien terveystarkastukset ja vertaistukikuntoutus Kiljavan sairaalassa toteutuivat.

Vanhus- ja vammaispalveluiden tulosalueen menot ylittyivät 375 000 euroa. Ylitys johtuu pääasiallisesti henkilöstökulujen ylittymisestä, sen sijaan palvelujen ostoissa tulosalueen menot

TUUSULAN KUNTA

alittuivat. Tulosalueen tulot puolestaan ylittyivät 444 000 euroa. Ylitys aiheutui pääosin vanhuspalvelujen kotikuntakorvauksista, ennakoitua suuremmista asiakasmaksutuotoista sekä perityistä asuntojen vuokrasta.

<p>Keski-Uudenmaan kuntien yhteisen henkilökohtaisen avun avustajakeskuksen toiminta käynnistetään vuoden 2018 alusta. Hyvinkäälle sijoittuvaan yksikköön keskitetään henkilökohtaisen avun palkanmaksu, työsuhteen ehtoihin liittyvä neuvonta sekä avustajien rekrytoinnissa avustaminen.</p>	<p>Tuusulan kunta liittyi Keski-Uudenmaan avustajakeskukseen 1.1.2018.</p>	
<p>Kotiin vietävillä tuetun asumisen palveluilla vahvistetaan asiakkaan omaa aktiivisuutta ja itsenäistä selviytymistä kehitysvamma- ja vanhuspalveluissa.</p>	<p>Ikäihmisten kotikuntoutuspilotti käynnistyi KU-alueella yhteneväisin kriteerein huhtikuussa 2018. Kuntayhtymässä on hyväksytty yhteneväiset kotihoidon ja palveluasumisen alueelliset kriteerit. Vanhuspalveluiden henkilöstöä on käynyt Ikäinstituutin Kunnan Hoitaja-koulutuksessa. Kuntouttavaa ja toimintakykyä ylläpitävää toimintamallia lisättiin. Vammaispalveluissa tehtiin kehittämistyötä omaishoidon tuen, kuljetuspalvelujen ja henkilökohtaisen avun osalta.</p>	
<p>Tuusulaan lisätään kehitysvammaisten asumispalvelua omana toimintana käynnistämällä kehitysvammaisten ympärivuorokautinen asumispalveluyksikkö.</p>	<p>Kehitysvammaisten ympärivuorokautisen palveluasumisyksikön, Neitoperhon hanke eteni; tilat suunniteltu, ARA:n rahoitus saatu, tulevien asukkaiden alustavat valinnat tehty ja muuttovalmennus käynnistynyt. Rakentaminen suunniteltu alkavaksi 2019 - toiminta käynnistyy vuonna 2020</p>	
<p>Lähdetään suunnittelemaan uusimuotoista ja yhteisöllistä asumiskokeilua mm. Ryhmäasumista Jokelassa ja Kellokoskella yhteistyössä yhteistyökumppanien kanssa.</p>	<p>Ikäihmisille suunnattua asumista rakennetaan edelleen lisää Riihikallion alueelle. Tarkoitus on selvittää ikäihmisten yhteisöasumiseen tai perhehoitoon soveltuvien asuntojen rakentamisen mahdollisuus. Kyseessä oleva yhteistyö ja suunnittelu ei käynnistynyt vuoden 2018 aikana.</p>	

TUUSULAN KUNTA

<p>Vuosittain ikäihmisten tehostetun palveluasumisen vaihtuvuus on 60-70 asiakasta. Nettolisäys on keskimäärin 15 asiakasta vuodessa seuraavien lähivuosien ajan. Osa tästä tarpeesta suunnataan toteutettavaksi ikäihmisten perhehoidolla ja palvelusetelillä.</p>	<p>Tehostetussa palveluasumisen ostopalveluissa olevien asiakkaiden määrä on kasvanut tarkastelujaksolla. Kasvuun oli talousarviossa varauduttu. Haasteellista on, ettei kasvu ajoitu tasaisesti koko vuodelle. Perhehoidon osuutta palvelujen järjestämistapana on lisätty. Perhehoidon sopivuus asiakkaalle kartoitetaan aina ennen muita palvelumuotoja. Perhehoitajan palvelua voi käyttää myös omaishoitajan vapaan mahdollistamiseen tai esimerkiksi päivätoiminnan tueksi.</p>	
---	---	--

Arvioinnin johtopäätökset:

- Vuosi 2018 on ollut haasteellinen ja runsaasti lisätyötä aiheuttava vanhus- ja vammaispalveluissa kuntayhtymään siirtymisen vuoksi.
- Tarkastelujakson aikana oli monenlaisia pilotointi- ja kuntien toimintamallien yhtenäistämiseen tähtäviä hankkeita. Kotikuntoutusta pystyttiin kehittämään ja kouluttamaan henkilöstöä Ikäinstituutissa toimintakykyä ylläpitävään työskentelyotteeseen.
- Kehitysvammaisten palveluyksikkö Neitoperhon kanssa edettiin mutta ei päästy edelleenkään rakentumisvaiheeseen.
- Ikäihmisten määrä kasvaa ja myös uutta yhteisöllistä asumista tarvitaan lähivuosina - mallilla voidaan parhaimmillaan jopa hidastaa vaihetta siirtymisessä tehostettuun palveluasumiseen.

Tarkastuslautakunnan suositukset:

- Tarkastuslautakunta pitää onnistuneena kotikuntoutusmallin kehittymistä kunnassa ja suosittaa että työtä jatketaan vahvasti myös Keu-sotessa.
- Omaishoitajien terveystarkastukset ja kuntoutusjaksot ovat sekä inhimillisesti että taloudellisesti kärkiasioiden joukossa ja lautakunta suosittaa niiden jatkamista myös kuntayhtymässä.
- Lautakunta suosittaa erilaisten ikäihmisten asumismuotojen kehittämistä vahvasti kotona asumisen ja tehostetun palveluasumisen välimaastoon.

TUUSULAN KUNTA

SOSIAALIPALVELUT

Olenneiset tapahtumat tulosalueella:

Hallituksen lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelman (LAPE) mukaista perhekeskustoimintamallia kehitettiin kuntaan sekä Uudenmaan maakunnan LAPE-hankkeen että Keski-Uudenmaan Lapen yhteistyöllä. Tuusula vastasi Uudenmaan Lapen ketterästä kokeilusta, jossa luotiin toimintamalli vanhempien kanssa vaikeissa huoltoriitatilanteissa olevien lasten auttamiseksi. Perheohjaajatoiminta oli Tuusulan omana ketteränä kokeiluna. Perheterapiakoulutuksen saanut erityissosiaalihoaja osallistui varhaiskasvatuksen arkityöhön. Perheitä tuettiin varhaisen vaiheen asiantuntijuudella millä ehkäistiin pidempikestoisen asiakkuuden syntymistä ja sosiaalipalveluiden joustavaa saatavuutta varhaiskasvatuksen yhteydessä.

Lastensuojeluilmoitusten määrä (834) laski 12 % edellisvuodesta (2017/947). Sosiaalihuoltolain mukaisten yhteydenottojen ja ilmoitusten määrä (504) puolestaan kasvoi 55 % edellisvuoteen verrattuna (2017/325). Palvelutarpeen arviointeja (278) tehtiin 27 % edellisvuotta enemmän.

Aluehallintovirasto pyysi Tuusulalta selvitystä, koska lastensuojelulain 26 §:ssä säädettyjen määräaikojen käsittelyssä oli viivästystä alkuvuonna 2018. Lastensuojeluilmoitusten käsittelyaika ylittyi viiden ilmoituksen osalta ja palvelutarpeen arvioinneista lastensuojeluasiassa 3 kk määräaika ylittyi kahden arvioinnin osalta. Lain määräaika on ehdoton. Ylitykset aiheutuivat, kuten aikaisempinakin vuosina, tilapäisestä henkilöstövajeesta ja sosiaalityöntekijän rekrytoinnin aiheuttamasta viiveestä. Usein haasteita oli myös sovittaa yhteen asiakkaan, työntekijän ja yhteistyökumppaneiden aikatauluja.

Vuoden aikana sijaishuollossa oli 130 lasta, 1,5 % enemmän kuin edellisvuonna (128). Sijaishuollon hoitovuorokausien määrä (28 647) pysyi lähes samana kuin edellisvuonna (2017:28 590). Perhehoito on aina ensisijainen vaihtoehto. Perhehoidon osuus sijaishuollon vuorokausista oli reilut 37 %, luku oli 1 % korkeampi kuin vuonna 2017. Perhetukikeskus vastaanotti kaikki kiireelliset sijoitukset.

Keski-Uudenmaan soten kärkihanke PAPON tavoitteiden mukaista aikuisten päihde-, mielenterveys- ja sosiaalipalvelujen yhteistä alueellista portaaton palvelumallia rakennettiin kuntien kokeilujen pohjalta. MATALA-toimintamalli käynnistyi Tuusulassa marraskuussa. Yhtenä iltapäivänä viikossa Etelä-Tuusulan aluetoimiston tiloissa työskentelee walk in-periaatteella toimiva sosiaali- ja terveysammattilaisten moniammatillinen tiimi.

Mielenterveyskuntoutujien asumispalveluissa jatkui siirtyminen kevyempiin kunnan tuottamiin palveluihin. Palveluasumista ja tehostettua palveluasumista ostettiin 53 asiakkaalle (2017:57). Tuetun asumisen ostopalvelujen määrä väheni, se mahdollistui kun kolmas lähihoitaja palkattiin toukokuussa.

Sosiaalipalvelujen tulosalueen talousarviomenot ylittyivät 466 000 euroa. Menoylitys johtuu pääasiallisesti palvelujen ostoista, henkilöstökuluista sekä muista toimintakuluista - lähinnä budjetoitua suuremmista vuokrasta. Tulosalueen toimintatuotot alittuivat 25 000 euroa. Alitus johtuu pääosin mielenterveyskuntoutujien asiakasmaksutuottojen alittumisesta. Asiakasmaksut perustuvat asiakkaan maksukykyyn ja tuloihin.

Sijaishuollossa perhehoidon ensisijaisuus: Suunnitelmakauden	Perhehoidon osuus sijaishuollon vuorokausista oli reilut 37 %, luku on	
--	--	--

TUUSULAN KUNTA

<p>tavoitteena on perhehoidon osuuden kasvattaminen 48 % sijaishuollon hoitovuorokausista.</p>	<p>vain 1 % korkeampi kuin vuonna 2017. Perhehoitovuorokausia kertyi kuitenkin määrällisesti enemmän kuin edellisenä vuonna.</p>	
<p>LAPE-ohjelman mukaisen muutosohjelman perhekeskustoimintamallia kehitetään kuntaan "Yhdessä olemme enemmän" LAPE-hankkeena. Muutosohjelma painottaa lasten ja perheiden matalan kynnyksen palveluiden verkostoimista perhekeskustoimintamallin mukaisesti.</p>	<p>LAPE-hankkeen uusien toimintojen käyttöönottoa edistettiin ketterien kokeilujen kautta. Tuusulassa kokeiluja toteutettiin perheiden terveystarkastusten ja varhaiskasvatuksen sekä sivistystoimen yhteistyönä. Aloitettu kokeilu perheohjaajan työskentelystä varhaiskasvatuksessa jatkuu, kokeilu on ollut onnistunut. 3-vuotiaiden terveystarkastusten uutta toimintatapaa kokeiltiin. Kokeilua koordinoi LAPE-Uusimaa.</p>	
<p>Työmarkkinatuki siirretään kuntakehityksen ja tekniikan toimialalle. Työllisyyden hoitoa kunnassa tehostetaan keskittämällä sitä elinkeinopalveluihin, jonne sosiaalipalveluista siirretään kaksi työllisyysohjaajaa. Aikuissosiaalityössä painottuu sosiaalihuoltolain mukainen palvelutarpeen arviointi ja suunnitelmallinen sosiaalityö. Etsitään yksilöllisiä polkuja takaisin työelämään, opintoihin ja kuntoutukseen.</p>	<p>Työmarkkinatuki siirtyi kuntakehityksen ja tekniikan toimialan vastuulle 2018 alkaen. Työikäisten sosiaalipalveluissa lisättiin aktiivisesti kuntouttavaa työtoimintaa, jossa asiakasmäärä (122) kasvoi 12 % edellisvuodesta ja toimintapäivien määrä (6189) 38 %. Kuntouttavan työtoiminnan asiakasohjausta uudistettiin ja otettiin käyttöön väliarviointikeskustelu.</p>	
<p>Osana Keski-Uudenmaan sote-valmistelua luodaan aikuisten päihde-, mielenterveys ja sosiaalipalveluiden alueellinen portaaton palvelumalli PAPO-hankkeen tavoitteiden mukaisesti. Palveluprosessista luodaan katkeamaton jatkumo peruspalvelujen ja erityispalvelujen välillä. Matalan kynnyksen palvelumalli rakennetaan kunnissa toteutettavien kokeilujen perusteella.</p>	<p>PAPO-hankkeen mukaista matalan kynnyksen toimintamallia luotiin Tuusulassa ja palvelupisteen toiminta käynnistyi marraskuussa. Yhtenä iltapäivänä viikossa Etelä-Tuusulassa aluetoimiston tiloissa työskentelee walk-in -periaatteella toimiva sosiaali- ja terveysammattilaisten moniammatillinen tiimi, jossa asiakas saa kokonaisvaltaista palvelua yhden luukun periaatteella sitä tarvitessaan.</p>	

Arvioinnin johtopäätökset:

- Vuosi 2018 oli suurien muutosten ja uusien haasteiden aikaa. Sote-valmistelut ja kokeilut sekä uusien toimintamallien pilotointi on tehty ns. oman perustyön ohessa. Isoja hankkeita pilotoitiin osana siirtymistä Ku-soteen.

TUUSULAN KUNTA

- Tarkastuslautakunnan edellisen arviointikertomuksen suositusten mukaan myös walk-in -tyyppinen palvelu sosiaalipalveluissa käynnistyi ns. yhden luukun periaatteella.

Tarkastuslautakunnan suositukset:

- Tuusulan tulee olla aktiivinen toimija Keusotessa palvelujen turvaamisessa kuntamme alueella.
- Matalan kynnyksen palvelujen saatavuutta on helpotettava tulevaisuudessa yhä enemmän.

SAIRAALAPALVELUT

Olenneiset tapahtumat tulosalueella:

Sairaalapalveluiden toimintakulut ylittyivät annetusta talousarviolla 606 000 eurolla.

Pääsyyinä ylitykseen oli HUS, joka ylittyi 844 00 eurolla. Ylitys aiheutui erikoissairaanhoidon palveluiden tarpeen kasvusta.

Erikoissairaanhoidon psykiatrian palvelut organisoituivat uudelleen. Hyvinkään, Lohjan ja Porvoon nuorisopsykiatrian yksiköt muodostivat uuden avohoitopalveluiden yksikön.

Erikoissairaanhoidon psykiatrian palvelut organisoituivat uudelleen. Hyvinkään, Lohjan ja Porvoon nuorisopsykiatrian yksiköt muodostivat uuden avohoitopalveluiden yksikön.

Kysyntä lasten lastenpsykiatrian lääkäripalveluille oli normaalista suurempaa. Lisäksi lääkärivajevaltakunnantasolla aiheutti haasteita lastenpsykiatrianresursseihin ja palveluiden saatavuuteen.

Tuusulan akuuttihoitoyksikkö nimi muutettiin kotisairaalaksi. Lisäksi testamentti varoin palkattiin hoitaja kotisairaalaan. Käyttöaste verraten edelliseen vuoteen pysyi samana.

STM :n 24/7 toimiva valtakunnallinen päivystyksen puhelinpalvelu Päivystysapu 116 117 käynnistettiin. Puhelin palvelu täydentää ja tukee hätäkeskuksen ja ensihoitopalvelujen toimintaa.

Kiljavan sairaala toiminta jatkui osana kuntouksen ja sairaalanjatkohoidon palveluketjua. Ajoittain ruuhkatilanteiden vuoksi Kiljavan sairaalasta ostettiin pitkäaikaispaikkoja ja myös naapurikunnilta Tuusula osti niin akuuttiosastohoitoa. Paikkakäytön ylittyminen 2018 auttoi akuuttiosaston toimintaa ja sujuvoitti potilasvirtausta.

Huomioitavaa:

Erikoissairaanhoidon
käyttöaste kasvanut
n. 3%

Tuusulaisten
väestöpohja on
ikäntymässä

Kasvu kuitenkin
maltillisempaa kuin
Uudellamaalla
keskimäärin

TUUSULAN KUNTA

Arvioinnin johtopäätökset:

- Hoitoviivepäivät lisääntyivät mutta sakkopäiviä ei kertynyt.
- Tulevaisuudessa Hyvinkään sairaalan rooli pysyy ennallaan.
- Yhteistyö tiivistyy Ku-sote kuntayhtymän kanssa.
- Yhdenmukaistamisen jälkeen vakioiminen alueella helpottuu.

Tarkastuslautakunnan suositukset:

- Kellokosken sairaalan nuorisopsykiatrian osastotoiminta siirtyi Helsinkiin syksyllä 2018. Nuorten intensiivinen avohoidon yksikkö jäi kuitenkin lukuvuodeksi 2018-2019 Kellokoskelle. 1.1.2019 alkaen kuntayhtymä osoittaa tarvearvioperusteisesti lääkäri ja terveydenhoitajaresurssit. Tähän tulisi kiinnittää huomiota.
- Tarkastuslautakunta suositaa huomioimaan väestön ikääntymisen. Ensihoidon osalta korreloi siihen, että tehtävämäärät lisääntyvät ja resurssin tarve lisääntyy. Tähän tulee kiinnittää huomioita.
- Kiljavan sairaalan roolin vahvistamista kuntayhtymän alueella ja myös tehokkuuden ja käyttöasteen arvioimista tulevaisuudessa.

TERVEYSPALVELUT

1 000 €	1) TALOUS- ARVIO	TA muutos	TA + Muutos	Toteuma	TA Tot-%	MTA Tot-%	2) MTA Poikkeama	Tot. 2017	Muutos- % 2017/2018
Toimintatuotot	3 129	-42	3 087	3 187	101,9	103,2	-248	4 015	-20,6
Toimintakulut*	-19 870	-122	-19 992	-20 514	104,1	103,5	-697	-20 514	0,9
Toimintakate	-16 741	-164	-16 905	-17 502	104,5	103,5	-597	-16 498	6,1
Henkilöstö 31.12.	185,7	0	185,7	229,5	123,6	123,6	43,79	243,2	-5,6

* = Sitova taso

Terveyspalvelut ovat lakien säätelemiä kuntalaisten terveyttä edistäviä palveluita, joiden tehtävänä on myös sairauksien ennaltaehkäisy- ja hoito sekä kuntoutus.

Valinnanvapaushanke kesti koko vuoden 2018, vastaanottopalveluita kehitettiin ja Hyrylän terveyskeskuksen remontti käynnistettiin. Hallituksen kärkihanke vanhusten kotikuntoutuksesta sekä LAPE-lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelma toteutuivat myös vuoden 2018 aikana. Sote- ja maakuntaudistus peruuntui, mutta valmistautuminen Keski-Uudenmaan Sote-kuntayhtymään jatkui.

Opiskeluhoitolaimekastaisten psykologi- ja kuraattoripalveluiden sekä esikouluopetuksen		
---	--	--

TUUSULAN KUNTA

psykologipalvelut osaksi kasvatus- ja sivistystoimea		
Keski-Uudenmaan akuuttihoiton, STM:n kotikuntoutuksen ja valtakunnallisen valinnanvapauskokeilun kärkihankkeisiin osallistuminen	Akuuttihoiton vastaanotto toiminnan kehittäminen kolmessa vaiheessa, kotikuntoutusmallin luominen jne.	
STM:n valinnanvapauskokeilun laajeneminen suun terveydenhuoltoon, seurataan kuinka kokeilu vaikuttaa omaan palvelutuotantoon	Saatiin 2 palveluntuottajaa, ei merkintää palvelutuotannon arvioinnista (kysymys)	
Kuntoutustoiminnan resurssien tarkistaminen ja kohdentaminen alueellisen kotikuntoutusmallin mukaisesti.	Moniammatillinen tehostettu kuntoutus akuutisti sairastuneille	
Apteekkitoiminnan järjestämistavan selvittäminen ja päättäminen.		
Apotti-asiakas- ja potilastietojärjestelmän käyttöönottoon valmistautuminen.	Ei riittävää selvitystä	
Valmistautuminen perhekeskustoimintamallin käyttöönottoon osana LAPE-hanketta.	Verkostomallin luominen	
Mielenterveyspalveluiden kehittäminen PAPO hankkeen tavoitteiden mukaisesti.	Yhteiset palvelukriteerit otettiin käyttöön ja tuotiin käytännön asiakastyöhön	

Palvelusuunnitelman painopistealueet vuosille 2018-2022 ovat olleet akuuttihoiton sekä kiireellisen ajanvarauksen yhtenäistäminen Hyvinkään sairaalan alueella sekä akuuttihoiton seurannan mittarien kehittäminen. Tähän samaan kokonaisuuteen kuului myös Tuusulan akuuttivastaanoton tilojen remontointi. Nämä tavoitteet ovat käynnistyneet ja osa niistä on saatu myös valmiiksi asti.

Terveyspalveluiden Indikaattorit

TUUSULAN KUNTA

Asiakaskokemus NPS

2017

2018

Suun terveydenhuolto	76,53	78,10
Vastaanottopalvelut	56,44	60,42
Neuvola	60,59	58,92
NPS Yhteensä Terveyspalvelut	64,78	68,41

Tulosityksiköiden nettokustannus €/asiakas

2017

2018

Perheiden terveyspalvelut	341	214
Sairaanhoido	567	545
Suun terveydenhuolto	307	403*

*Vyörytyserien jälkeen 223

Perheiden terveyspalvelut-tulosalueen peittävyys on melko alhainen, 40 prosentin luokkaa tai alle. Perheiden terveyspalveluiden erityispalveluita saavien määrä jää runsaasti talousarviossa määritellystä 1400, ollen vain 930. Myös puheterapeutin käyntien osuus on 4 % mikä on vähemmän kuin aiempina vuosina.

Tuusulan perheneuvoloiden asiakaskunta on muuttunut aiempaa haastavammaksi ja ongelmat ovat aiempaa monipuolisempia. Osassa ongelmista kyseessä on diagnosoimaton tai väärindiagnosoitu asiakas. Tähän on jo reagoitu Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän taholta, jossa on kehitetty lasten lääkinnällisen kuntoutuksen terapiakriteeristö.

Keski-Uudenmaan Sote-kuntayhtymän vaikutus tulevaisuudessa

Tarve digitaalisille palveluille ja tukipalveluille kasvaa ja osa toiminnoista on ainakin jonkin aikaa päällekkäisiä. Siirtymäkaudella tulee varautua lisäkustannuksiin. Kuntayhtymässä yhdenmukaistetaan palveluita, joista johtuviin investointeihin myös Tuusula joutunee osallistumaan.

Arvioinnin johtopäätökset:

- Akuuttivastaanoton muutokset ja kehittäminen sekä akuuttivastaanoton tilojen uusiminen ovat nostaneet ja tulevat tulevaisuudessa nostamaan akuuttivastaanoton asiakastytyvyyttä.
- Lääkäriaikojen jonotusaika laski akuuttivastaanoton asteittaisen toimintamuutoksen ansiosta merkittävästi, tätä voidaan pitää suurena onnistumisena.
- Terveyspalveluissa on tullut toimintakulujen ylityksiä henkilöstömenoihin, mutta nämä ovat johtuneet sijaiskustannuksista.
- Vanhusten kotiasumisen painopiste aiheuttaa kustannusnousua- ja tarvetta esimerkiksi apuvälineostoihin, hoitotarvikkeisiin sekä puhelinpalvelun mahdollistamiseen. Kuntoutustarve tulee nousemaan tulevaisuudessa.
- Lasten neuropsykiatrinen- ja muu kuntoutus tulee myös lisääntymään tulevaisuudessa, kun tietoisuus lisääntyy. Tuusulassa on ollut vuosittain kasvua.

TUUSULAN KUNTA

Tarkastuslautakunnan suositukset:

- Lapsia ohjautuu aktiivisemmin terapioihin ennaltaehkäisevistä palveluista, kasvatus- ja perheneuvolasta sekä lastenpsykiatrin ja –neurologin toimesta. Oikein kohdennetun lasten ja nuorten kuntoutuksen avulla vähennetään hoitamattomiin neuropsykologisiin oirekuviin usein liittyviä käytöshäiriöitä ja tunne-elämän pulmia, jotka saattavat johtaa lastensuojelullisiin ratkaisuihin. **Kuitenkaan nämä lapset ja nuoret eivät ole Tuusulassa päässeet palveluiden piiriin, vaan perheet, päiväkodit ja koulut jätetään selviytymään näistä ongelmista keskenään. KEU-Sotessa tulee kiinnittää tähän ongelmaan huomiota ja varmistaa riittävä hoitoon pääsy Tuusulalaisille lapsille ja nuorille.**
- Lääkäriaikojen jonotusaikojen lyheneminen on merkittävä palvelun laadun paraneminen, tarkastuslautakunta kiittää onnistumisesta. Kuntalaisilta on kuitenkin tullut ajoittain viestiä vaikeuksista päästä palveluiden piiriin.
- Kehittämiskohteena on terveystoimissa edelleen ajanvaraustoiminta sekä palveluiden saatavuus, näitä asioita kehitettiin merkittävästi vuonna 2018. Jatkokehittäminen Sote-kuntayhtymän kontekstissa pitäisi pyrkiä turvaamaan kuten muukin paikallinen palvelutaso.
- Sijaistuksiin on käytetty lisävaroja 2018, myös KU-sotekuntayhtymässä pitäisi varmistaa riittävä sijaistustoiminta.
- Palvelu- ja asiakasrakenteen muutoksiin tulee varautua ajoissa ja ne tulee huomioida myös kustannusarvioissa.

KASVATUS- JA SIVISTYSTOIMI

Toimiala

1000 euroa	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Toimintakulut	-82 812	-84 984	-85 246	-85 326	-86 942	-86 906	-89 399
Toimintakate	-76 329	-78 356	-78 026	-78 429	-80 047	-80 151	-82 914

Kasvatus- ja sivistystoimen toimintatuotot 6,5 milj. ja toimintakulut 89,4 milj. vastasivat melko hyvin muutettua talousarviota, alittaen aiemman talousarvion toimintatuottojen osalta ja ylittäen sen toimintakulujen osalta.

Kuntaan tulee yhden toimialan malli, johon kuuluvat Sivistys, Kasvu ja ympäristö sekä Yhteiset palvelut.

Henkilöstö

Sisäilmaongelmat ja muutokset ovat aiheuttaneet painetta henkilöstölle, mutta tähän on pyritty reagoimaan tiedotuksesta sekä esimiesten koulutuksesta huolehtimalla. Henkilöstöllä on kuitenkin ollut edelleen sisäilmasta johtuvia sairaspotensiaaleja sekä varhaiskasvatuksessa, että peruskoulussa, mistä on aiheutunut lisäkustannuksia.

Strategian toteuttaminen- taulukko

Esimiesten muutosjohtamisosaaminen	Johtoryhmävalmennus, esimiesten päivä, mahdollisuus työnohjaukseen ja yksilöllisiin koulutuksiin esimiehille	
Riittävä tiedotus henkilöstölle muutosasioissa	Kuukausikirjeet (indikaattorissa ei konkreettisia toimia)	
Turvallisesta työympäristöstä huolehtiminen ja panostus sisäilmasioiden viestintään	Viestintää kehitetty, uudet sisäilmasivut henkilöstön edustus kohdekohtaisissa sisäilmaryhmissä, oirekyselyt, työterveyshuollon kohdekohtaiset raportit, työsuojelun järjestämät koulutukset henkilökunnalle	

TUUSULAN KUNTA

Henkilöstön osallisuuden vahvistaminen ja esimiesvalmennusten jatkaminen	Henkilöstö mukana alueellisissa palvelumuotoilutilaisuuksissa, esimiesten yksikkökohtaiset tilaisuudet (indikaattorissa ei konkreettisia toimia)	
Henkilöstön osaamisen vahvistaminen monikulttuurisuuden kohtaamisessa	Monikulttuurisuuden kohtaaminen melko vähäistä, varhaiskasvatuksen henkilöstö osallistunut koulutukseen, koulujen henkilöstön osalta luotetaan opetussuunnitelman suuntaviivoihin	

Kasvun ja oppimisen palvelut

1000 euroa	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Toimintakulut	-74 378	-76 263	-76 647	-77 041	-78 511	-77 741	-80 088
Toimintakate	-69 042	-70 911	-70 771	-71 533	-73 019	-72 312	-74 922

Kasvun ja oppimisen tulosalueen tehtävänä on kasvatusta-, opetus- ja oppimispalveluiden järjestäminen, tuottaminen ja kehittäminen. Toimintatuottojen osalta jäätii hieman tavoitteesta 1.1.2018 voimaantulleen varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain muutoksen vuoksi, minkä vaikutus talousarvioon oli 450 000 euroa.

Palvelusuunnitelman painopistealueina ovat tulosalueen kehittämissuunnitelma, opetuksen digitalisaation jatkuminen sekä palveluverkon kehittäminen.

Toimialalle muodostettiin kansainvälisen toiminnan suunnitelmaa ja kasvun ja oppimisen tuen yksikkö. Toimialan riskienhallinnassa korostuvat sisäilmainvestoinnit, joista koituneet lisäkustannukset ovat olleet jo 2018 merkittäviä, lähes miljoonan luokkaa. Muut riskit eivät toteutuneet, esimerkiksi kotihoidontuella olevien lasten määrän nousua ei ollut havaittavissa, vaan pikemminkin merkittävää laskua, joka johtunee lapsimäärän alenemisen lisäksi hyvästä työllisyystilanteesta.

STRATEGIAN TOTEUTTAMINEN TAULUKKO:

Tavoite	Tapahtumat	Toteuma
Sisäilma-asioiden oirekartoituksen toteutuksen, raporttien julkaisun ja kohdekohtaisten työryhmien sekä viestinnän ja suunnittelun kehittäminen ja viipymättä ryhtyminen korjaustoimenpiteisiin.	Sisäilma-asioiden kehittämistyöryhmä perustettiin, yksikkökohtaisia työryhmiä perustettiin, sisäilmaraportit julkaistiin kunnan internet sivuilla jne. Kaikkia rakennusten korjaustoimenpiteitä ei ole pystytty suorittamaan viipymättä.	
Psykologi ja kuraattoripalvelut osaksi kasvatus ja sivistystoimintaa	- Palkattu päteviä työntekijöitä - Henkilöstöresurssin lisääntyminen aiheutti opiskeluhoitohenkilöstön vaihdoksia	
Varhaiskasvatuksen osallistumisaste pohjoismaiselle tasolle (95%)	3% nousu 3-5 vuotiaissa 87% lapsista, tavoite ollut yläkanttiin asetettu	

TUUSULAN KUNTA

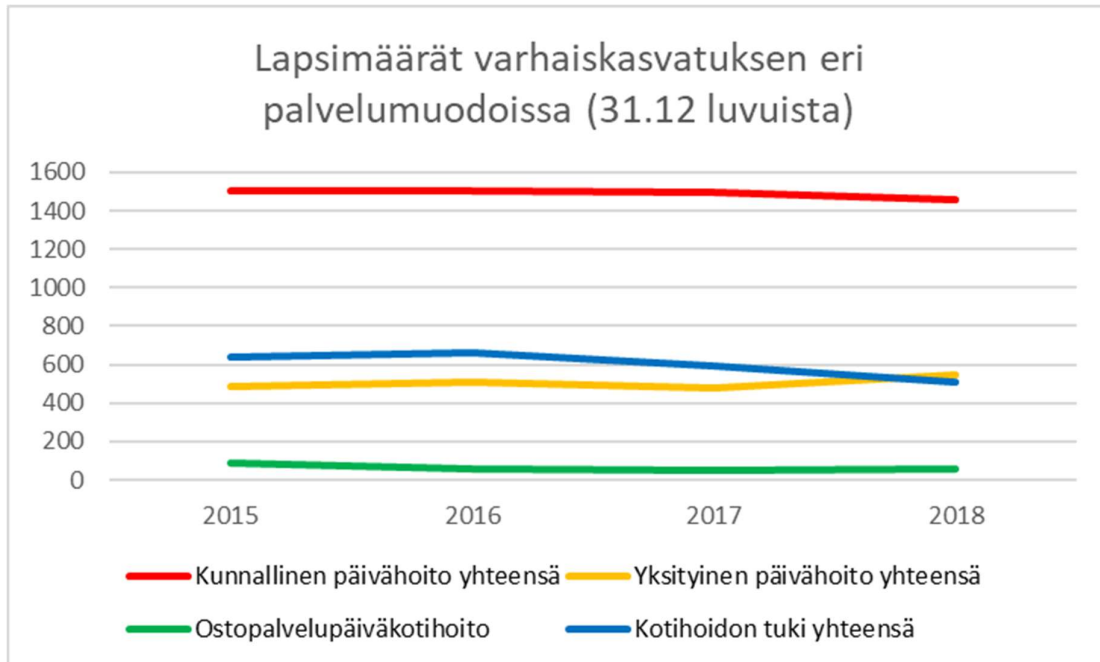
Maksuton kerhotoiminta ja paikkalisäykset	Maksuton kerhotoiminta aloitettiin 1.8.2018, kävijöiden määrässä pientä lisäystä	
Kunnallisen ja yksityisen varhaiskasvatuksen yhteensovittaminen	- Etelä -Tuusulan alueella laadittiin palveluverkkoselvitys - Kirkonkylän kampuksen ja Martta Wendelin päiväkodin hankesuunnitelmat käynnistettiin - Kunnallinen päivähoito menettänyt suosiotaan yksityisiin ja ostopalveluihin nähden edellisvuosiin verrattuna	
Lukio ja Monio, IB lukio Monioon	Monion ib lukion suunnitelma on laadittu (ei voi toteuttaa ennen Monion valmistumista)	
Tarjoamme digi-opetusta asukkaille ja varhaiskasvatukseen, chromebook kokeilu	chrome book laitteet on hankittu	
Kouluisännän rekrytoiminen		

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksutuotot vähenivät asiakasmaksulain muutoksen vuoksi merkittävästi, mikä näkyi myös talousarviossa. Kiinteistöjen korjaustyöt ja sisäilmatutkimukset ovat vähentäneet hoitopaikkojen määrää samaan aikaan kun henkilöstön sairaspöissaoloja on edelleen ollut sisäilman vuoksi. Entistä enemmän Tuusulalaisia lapsia on siis yksityisen päivähoiton piirissä, mikä on ollut osa viime vuosien valtakunnallista kehitystä. Valvontaa ei ole kuitenkaan kehitetty, vaan se perustuu edelleen keskusteluihin asianomaisten yksityisten yksiköiden johdon kanssa.

Tuusulassa on ollut strategisena tavoitteena nostaa 3-5 vuotiaiden lasten varhaiskasvatuksen osallistumisastetta pohjoismaiselle tasolle. Suomessa kuitenkin kotihoidon osuus on ollut suurempi, kuin muissa pohjoismaissa, joten tavoite on ollut melko kunnianhimoinen. EU:n tavoitteet ovat kuitenkin vielä korkeammalla, joten Tuusulan 3 prosentin nousu on ollut tavoitteen mukaista kehitystä.

TUUSULAN KUNTA

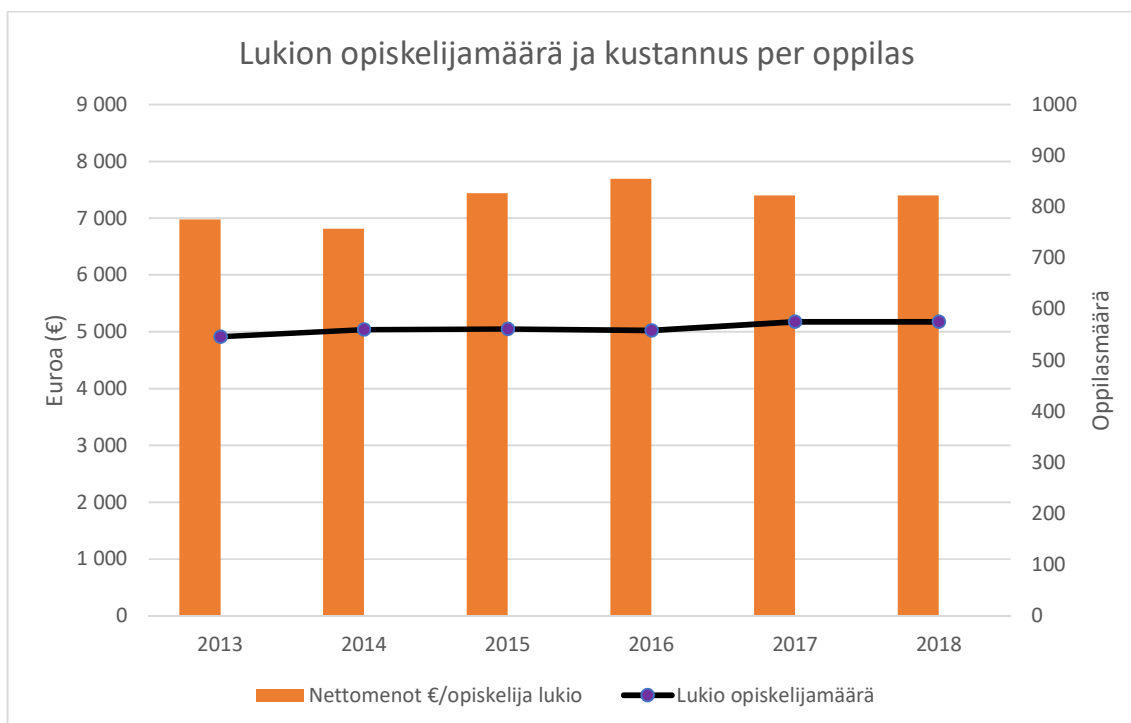
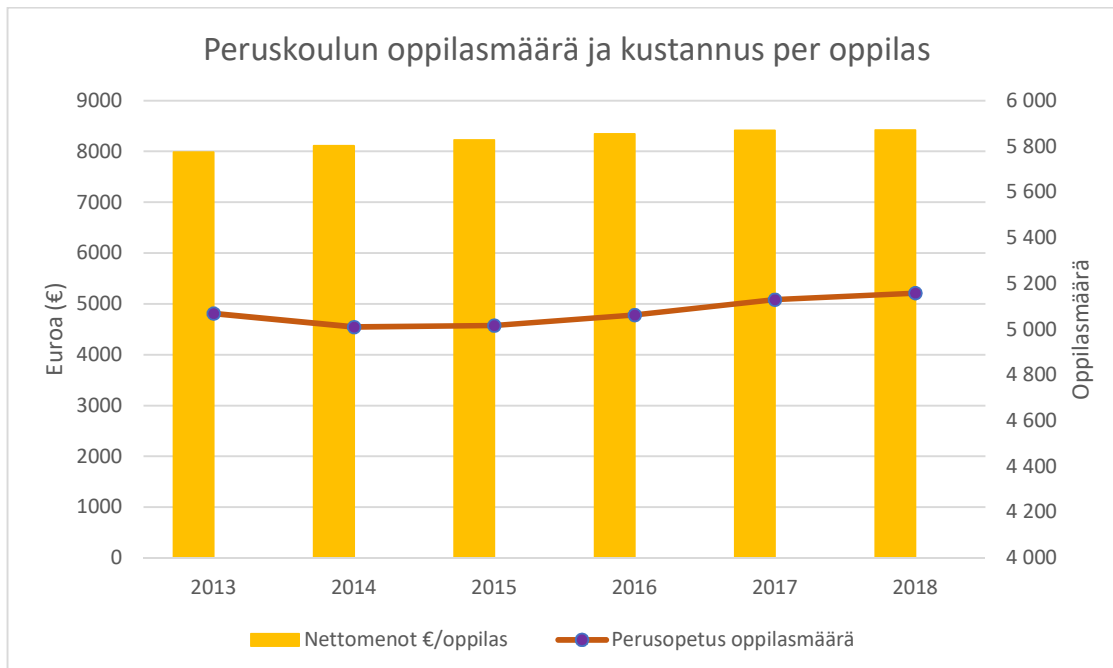
Peruskoulu ja Lukio

Tuusulassa on peruskoulunsa aloittavia oppilaita valtakunnallista keskitasoa vähemmän, noin 500 oppilasta. Sisäilmaongelmat ovat vaikuttaneet merkittävästi koulutyöhön useissa peruskoulun toimipisteissä ja osalla oppilaista ja henkilökunnasta on ollut terveysongelmia.

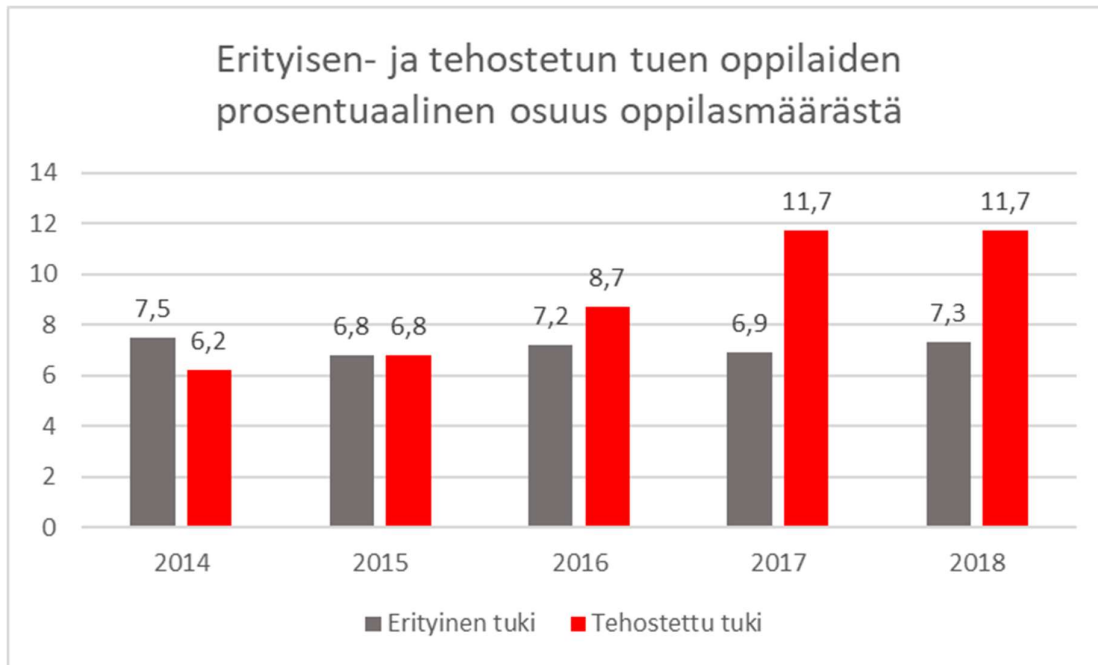
Lukion oppilasmäärissä näkyy kasvua ja kunnan opetustarjonta noudattelee opetussuunnitelman mukaista kansainvälistymistrendiä. Oppimisympäristöjen kehittäminen ja lähiliikuntapaikkojen rakentaminen tukevat toinen toisiaan. Opetuksen digitalisaatio etenee, jolloin opetukseen käytettävät laitteet vaativat resursseja. Tämä näkyy myös oppilaskohtaisen kustannuksen nousuna.

Tuusulan lukion kaikissa toimipisteissä oli keskiarvorajoissa nousua, mikä viittaa siihen, että lukion taso on nousussa.

TUUSULAN KUNTA

Erytistä- ja tehostettua tukea saavien oppilaiden osuus on ollut nousussa viime vuosina. Diagnosointimenetelmien kehittyminen sekä tietoisuus ennaltaehkäisevän tuen palveluissa on ollut yhtenä syynä nousuun, mutta samaan aikaan Tuusulassa on ollut merkittävää vajetta näiden palveluiden piiriin pääsyssä toisella toimialalla. Tällä saattaa olla merkitystä kasvatus- ja sivistystoimialan tilanteeseen, kun oppilaiden mahdollisia neurologisia- ja muita ongelmia ei hoideta riittävän tehokkaasti ja aikaisessa vaiheessa.

Johtopäätökset:

- Koululaisten ja opiskelijoiden tukipalveluissa ja diagnosoinnissa on vajetta toisella toimialalla, mikä näkyy koulutuspalveluissa paineena ja erityistarpeiden kasvuna, mikä voi vaikuttaa myös oppilaskohtaisiin kustannuksiin.
- Sisäilma-asioiden hoidon resursointi ei vastaa tarvetta, joten prosessiin tulee ongelmia eikä asioita pystytä tekemään ajoissa tai riittävän tehokkaasti. Myös viestinnässä on edelleen kehitettävää.
- Ensimmäisen luokan aloittavien oppilaiden määrä laskee Tuusulassa ja on valtakunnallista keskiarvoa alempi. Tukea vaativien oppilaiden määrä sen sijaan on edelleen nousussa.
- Uusista moderneista opetuskäytännöistä ja tilankäytöstä on Tuusulassa nyt saatu käytännön kokemuksia. Modernisoituvaa opetusta ja palveluverkon uusiminen tapahtuvat yhtä aikaa, mikä antaa paljon mahdollisuuksia uusien palvelukokonaisuuksien suunnittelussa.

Suosituksukset:

- Oppilaiden erityiseen tukeen tarvitaan tulevaisuudessa lisäpanostuksia ja yhteistyötä toimijoiden välillä on parannettava. Pienryhmättömyys ja tukitoimintojen puute on kestävä yhdistelmä. Vähenevät oppilasmäärät

TUUSULAN KUNTA

mahdollistavat tuettavien oppilaiden paremman huomioon, mikä pitää ottaa huomioon jo suunnitteluvaiheessa.

- Oppilasmäärien väheneminen ei välttämättä tarkoita palveluverkon tai kustannusten karsimista, erityisesti jos oppilaiden erityistarpeet lisääntyvät. Oppilasmäärien vähenemisen johdosta ei tule ryhtyä tekemään johtopäätöksiä kevyin perustein.
- Toimialalle siirrettyjen tukitoimintojen, eli kuraattori- ja psykologipalveluiden tulee panostaa oppilaiden ongelmien jatkoselvitykseen ja varmistaa diagnosoinnin ja hoitopolkujen alkuun saattaminen niiltä osin kuin se on mahdollista.
- Sisäilmaongelmaisista kouluista ja päiväkodeista on pyrittävä siirtämään lapset, oppilaat sekä työntekijät mahdollisimman nopeasti terveisiin tiloihin tai esimerkiksi parakkeihin. Vanhempia on tiedotettava mahdollisimman nopeasti ja totuudenmukaisesti sisäilmaongelmista.
- Sisäilmaongelmien ja merkittävien investointien kompensoimiseksi on kehitettävä palveluverkkoa määrätietoisesti ja suunnitelmallisesti. Palveluverkkosuunnitelman kehittämisen resurssit on turvattava.
- Palveluverkon kehittämisessä on huomioitava Tuusulan eri alueiden erityispiirteet ja turvattava Tuusulan kilpailukykyä lisäävä ruotsinkielinen koulu.
- Varhaiskasvatuksen yksityisten toimijoiden tasoa ja tosiasiallisia lapsimäärä per aikuinen suhteita on seurattava tarkemmin, kun lasten määrä yksityisissä palveluissa edelleen nousee. Pitäisi kehittää raportointityökaluja myös näiden yksiköiden henkilöstölle.

KULTTUURIPALVELUT

Kulttuuripalveluihin kuuluvat kirjasto-, kulttuuri- ja museopalvelut. Tehtävänä on tuottaa ja auttaa järjestämään helposti saavutettavia ja elämänlaatua parantavia kulttuuripalvelua.

TUUSULAN KUNTA

Osallistaminen

Tavoitteena vuodelle 2018 oli lisätä kuntalaisten hyvinvointia antamalla tietoa, kokemuksia ja elämyksiä. Haluttiin myös tarjota tilaisuuksia osallisuuteen ja yhdessä tekemiseen. Siinä on onnistuttu erinomaisesti.

Perusopetuksen kulttuurikasvatussuunnitelmaa toteutetaan eli KULTSU toteutui kirjastoissa, kulttuuripalveluissa ja museoissa. Jokainen perusopetuksessa oleva lapsi ja nuori pääsi tutustumaan kotikuntansa kulttuuriin. Tämä on vaatinut lujaa panostusta henkilöstöltä.

Kirjastoissa on käynnissä hankkeet ”Kirjasto polkee ihmisten luo” ja ”Vuoropuheluja kirjastossa”. Kulttuuri- ja museotoimen määrärahasta varattu summa osallistuvan budjetoinnin toimintaan on käytetty vuonna 2018 kehittämisverkoston kautta tulleiden kulttuuri-ideoiden toteuttamiseen.

Tuusulan museoiden vapaaehtoistyö on käynnistynyt. Vuoden aikana ovat vapaaehtoiset tutustuneet toimintaan. He ovat olleet mukana auttelemassa myös muutamissa yleisötapahtumissa.

Kulttuurikunta Tuusula

Pormestariohjelman päämääränä on, että kulttuuri on osa Tuusulan identiteettiä. Tavoitteena on nostaa Tuusulan imagoa kulttuurikuntana. Kaikki kulttuuriin liittyvä toiminta tuo kunnalle positiivista näkyvyyttä ja vahvistaa myönteistä kuvaa. Vaikutukset ovat merkittävät kohtuullisella taloudellisella panostuksella.

TUUSULAN KUNTA

Kulttuuri- ja museopalveluiden toimintaa on vuoden aikana vaikeuttanut jonkin verran toimivien esitys-, työ- ja varastotilojen puute. Pääkirjastossa uusittiin kuitenkin pintoja, valaistusta ja kalustoa.

Myönteistä on, että nuoret ovat aktivoituneet kirjaston tilojen käyttöön. Kirjasto on ottanut käyttöön uusia sähköisiä palveluja ja laajentanut e-kirjakokoelmaa.

Tilahaasteista huolimatta museotoimi on jatkanut kokoelmatietojen digitaalista tallentamista MuseumPlusRia-kokoelmatietojärjestelmään.

Kulttuuri ja matkailu

Tuusulan tavoitteena on parantaa matkailun mahdollisuuksia Tuusulanjärven ympäristössä. Visit Tuusulanjärvi -bussi aloitti 15.5.2018 ja toiminta jatkui koko kesän.

Järven ympärillä olevien museoiden yhteistyö on alkamassa. Halosenniemelle on käynnistetty kehittämissuunnitelma. Rakennuksista on tehty rakennushistorialliset selvitykset, puusto on kartoitettu ja puutarhasta tehty selvitys. Työ jatkuu toteutussuunnittelulla ja toimeenpanojen jaksotuksilla seuraavat 6-10 vuotta.

Toiminta numeroina

Indikaattorit

	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Nettomenot €/asukas	-78,19	-79,65	-84,02	-79,56	-84,88
Kirjastokäynnit (fyysinen)	283 944	264 616	266 592	300 000	281 026
Museokävijät	54 604	45 452	53 117	48 000	49 755
Kulttuurin tulosityksikön					
tapahtumakävijät	23 415	20 333	25 865	21 000	24 297

Tulosalue

1000 €	Talousarvio	TA muutos	TA + Muutokset	Toteuma	TA Tot-%	MTA Tot-%	MTA Poikkeama	Tot 2017	Muutos - % 2017/2018
Toimintatuotot	308	0	308	269	87,5	87,5	-38	259	3,7
Toimintakulut*	-3 401	-187	-3 588	-3 549	104,3	98,9	39	-3 512	1,1

TUUSULAN KUNTA

Toimintakate	-3 094	-187	-3 281	-3 280	106,0	100,0	1	-3 252	0,9
Henkilöstö 31.12.2018	44,7		44,7	39,4				37,9	4

*=Sitova taso

Henkilömäärät tp2018 ja tp2017 laskettu henkilötöyvuosien (htv3) mukaan.

HTV3= palveluksessa olopäivien (vähennetty kaikki poissaolot) lkm kalenteripäivinä /365

Arvioinnin johtopäätökset:

- Kulttuuripalvelut ovat tulleet kuntalaisten lähelle.
- Jokaisella on mahdollisuus tutustua kulttuurihistoriaan, taiteeseen ja kirjallisuuteen.
- Paljon on tarjolla erilaisia kulttuuritapahtumia. Yleisötyö on kasvanut kirjastoissa ja museoissa.

Tarkastuslautakunta suositaa:

- Jatketaan arvokasta työtä lasten ja nuorten kulttuurikasvatuksessa. Luodaan heille hyvät muistot ja arvostus kotikunnan kulttuuriaarteita kohtaan.
- Pidetään huolta vanhoista rakennuksista ja puutarhoista, kuten on jo käynnistetty työtä Halosenniemessä.
- Suunnitellaan toimintaa siten, että museot ja muut kohteet ovat helposti matkailijoiden saavutettavissa

VAPAA-AIKAPALVELUT

1000 euroa	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Toimintatuotot	887	912	1 007	984	982	1 197	1 046
Toimintakulut	-3 546	-3 649	-3 521	-3 521	-3 576	-4 813	-4 997
Toimintakate	-2 672	- 2 737	-2 514	-2 536	-2 594	-3 613,50	-3 951

TUUSULAN KUNTA

Vapaa-aikapalvelut on panostanut vuonna 2018 nuorten toimintaan esim. SummerPower - kesätoimintaa ja alueellisia tapahtumia lisäämällä. Osallistuneiden määrä tapahtumissa kasvoi edellisvuoteen nähden yli 50%.

Nuorisotalot ja nuorisotoiminta kuntakeskuksissa olivat toimintavuonna hyvin suosittuja. Alueellinen nuorisotyö on kohdannut tilojen säännöllisessä toiminnassa tammi - joulukuun aikana kaikkiaan noin 20 500 nuorta. Kasvua on edelliseen vuoteen nähden yli 25%. Nuorisotalojen toimintatunteja lisättiin edelliseen vuoteen nähden 15%.

Alueellisen nuorisotyön yksiköt olivat mukana ”Nuorten Massit” -nimisessä hankkeessa, joka valmistui osittain toimintavuonna. Ehdotus koulunuorisotyön mallista valmistui joulukuussa.

Datayritys Hetzner lahjoitti 10 000 euron tuen kunnan nuorisotoimintaan vuosiksi 2018-2020. Varoja käytettiin toimintavuonna mm. nuorisotilojen kalustamiseen, pelien hankintaan, toimintavälineiden kunnostamiseen sekä tapahtumien ja retkien järjestämiseen.

Hyrylän urheilukeskuksen yleissuunnitelma vahvistettiin toukokuussa ja kaava hyväksyttiin joulukuussa. Alueen kuntoratoja ja niihin liittyviä Rykmenttipuiston reittejä parannettiin. Urheilukeskuksessa järjestettiin runsaasti tapahtumia toimintavuoden aikana esim. telinevoimistelun Suomen mestaruuskilpailut ja kesäyönmarssi.

Ulkoilu- ja latureittien kunnostustöitä koko Tuusulan alueella jatkettu. Tuusulanjärven Sarvikallion virkistysalueelle toteutettiin syksyllä polkureitistö, opastesuunnitelma, maisemapaikan portaat ja pysäköintialueen laajennus. Ulkojääkenttien kunnossapito aloitettiin tammikuun alussa kaikilla kentillä.

Uimarannoilla ja venepaikoilla tehtiin kunnostus- ja raivaustöitä ja uimarantojen opastetaulut uusittiin. Nurmikenttien kuituongelmat saatiin hallintaan suunnitelmallisella hoito-ohjelmalla sekä kaluston päivittämisellä.

Kellokosken koulun lähiliikunta-alue valmistui syyskuussa.

Uimahallin kävijämäärä oli vuoden 2018 aikana lähes 250 000. Keväällä järjestetyn asiakaskyselyn tulosten mukaan 95% kävijöistä oli erittäin tai melko tyytyväisiä uimahallin palveluihin. Kesäuimakouluihin oltiin myös tyytyväisiä, paikkoja pystyttiin tarjoamaan jatkoryhmissä kaikille halukkaille. Koululaisten uinninopetus sujui suunnitelmien mukaisesti ja yhteistyö opetuksen järjestämisessä Tuusulan uimaseuran kanssa sujui hyvin.

TUUSULAN KUNTA

Uimahallissa järjestettiin erilaisia tapahtumia esim. vesijumppamaraton ja koululaisten uimakilpailut. Tuusulan Taiteiden Yössä uimahallissa oli avoimet ovet. Uimassa kävi illan aikana noin 300 asiakasta, joka on n. 50% enemmän kuin v. 2017.

Toimintatulojen vähennyttä vapaa-aikapalveluiden nettomenot/asukas olivat 102,36 euroa (2017: 96,13).

Arvioinnin johtopäätökset:

- Vapaa-ajanlautakunnan työskentely on ollut laadukasta ja kaikenikäiset huomioon ottavaa yli kuntarajojen tämän toimintakauden aikana.
- Asiakastyytyväisyyskyselyissä korostui tyytyväisyys vapaa-ajan palveluiden monipuoliseen saatavuuteen.

Tarkastuslautakunnan suositukset:

- Vapaa-ajanlautakunnan toiminnan tulee olla myös jatkossa hyvinvointiin ja liikuntaan kannustavaa.
- Nuorten palveluiden kasvava suosio tulee huomioida ja niiden saatavuutta tulee jatkossa lisätä.

KUNTAKEHITYKSEN JA TEKNIIKAN TOIMIALA

Kuntakehitys

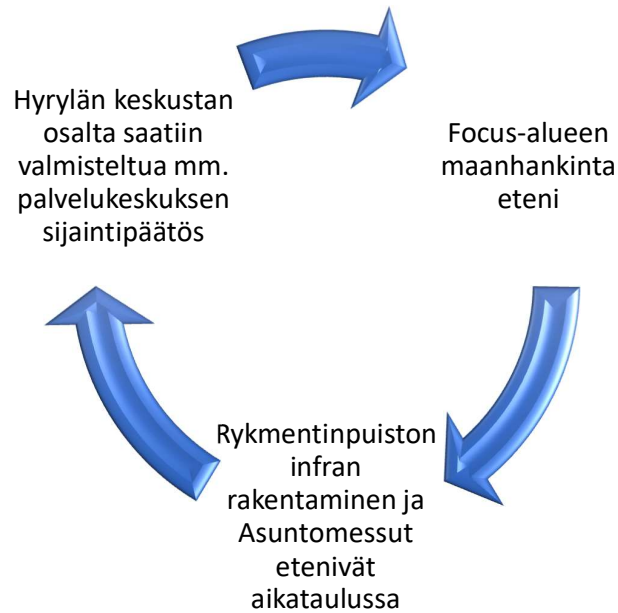
- Vuoden 2018 aikana hyväksyttiin seuraavat asemakaavat: Linjapuisto II, Haarakaari, Suutarantie, Pikkutie ja Urheilupuisto.
- Asuinrakentamista mahdollistavia kaavoja saatiin lainvoimaiseksi 87 400 kem²
- Työpaikkarakentamista mahdollistavia kaavoja saatiin lainvoimaiseksi 25 078 kem²
- Raakamaata hankittiin 71,37 ha 3,69 M€:lla Investoinnit 2018

TUUSULAN KUNTA

- Tuusulan kunta käytti talonrakennukseen 10,0 M€ vuonna 2018, määrärahasta käytettiin n. 90 %.
- Merkittävimmät valmistuneet investointikohteet olivat Kellokosken koulun laajennus ja peruskorjaus 3,9 M€ (koko hanke 2015 - 2018 13,4 M€) ja Kellokosken koulun lähiliikuntapaikka 0,7 M€.
- Merkittävimpiä keskeneräisiä investointikohteita on Etelä-Tuusulan sosiaali- ja terveysaseman tilojen perusparannus- ja muutostyöt 0,8 M€.

TUUSULAN KUNTA

Uusia hankkeita ovat Monion ja Mikkolan alueen päiväkodin hankesuunnittelut.

INVESTOINNIT 1000 eur	TA 2018	MTA 2018	TP 2018	Poikkeama
Talorakennus	12 534	11 106	9 973	-1 133
Kunnallistekniikka	10 480	11 500	8 940	-2 560
Puistot ja leikkialueet	1 350	1 350	1 212	-138
Vesistöt, ulkoilualueet	770	770	580	-190
Jätehuolto	40	40	11	-29
Koneet ja kalusto	740	740	454	-286
Muut pitkäv. menot	4 320	3 570	3 221	-349
Yhteensä	30 234	29 076	24 391	-4 685

Kunnassa on käynnissä yhtä aikaa useita merkittäviä hankkeita Puustellinmetsän lisäksi: Rykmentinpuiston keskustan ja Monion kaava-alueet Rykmentinpuistossa, Lahelanpelto II ja Koskenmäki-Vaunukangas. Kunnallistekniikan suunnittelun ja rakentamisen työmäärä kasvaa entisestään oleellisesti.

Rykmentinpuiston ja Hyrylän keskustan toteutuksen viivästyminen on kunnalle merkittävä riski. Etelä-Tuusulan kehittämiseen on suunnattu ja suunnataan lähivuosina merkittäviä investointeja.

TUUSULAN KUNTA

Pelkona on, että alue ei houkuttele asukkaita. Alueen kehittämiseen ja rakentamiseen kiinnitetyt investoinnit muodostavat kunnalle merkittävän rasitteen. Onnistumiseen vaikuttaa yleisen taloustilanteen kehitys ja alueen mahdollisten toteuttajien löytäminen.

Asuntomessujen toteutus etenee kuitenkin suunnitellusti. Rykmentinpuiston kerrostalotontteihin on kohdistunut hyvää kysyntää. Rykmentinpuiston keskustan asemakaava on saatu lainvoimaiseksi. Hyrylän keskustan liikekeskuksen sijaintivaihtoehtoja ja hankekaavoja on valmisteltu. Hypa-hanke on viivästynyt suunnitellusta. Riskin hallintakeinoja ovat mm. joukkoliikenteen ja liikkumisratkaisujen kehittäminen sekä hyvä johtaminen.

Rykmentinpuiston energia ratkaisut ja kiertotalouden osahankkeet

Aurinkoaita-pilotin eteenpäin vieminen keskeytettiin kunnanhallituksen päätöksen mukaisesti. Sähköautojen latauspisteet on otettu käyttöön uimahallin pysäköintialueella ja energiayhteistyötä Fortumin kanssa on jatkettu. Asuntomessurakentajien kanssa on jatkettu nollaenergiapilotin tuloksena syntyneitä energiaan liittyviä toimenpiteitä hankkeiden siirryttyä rakennuslupavaiheeseen. Asuntomessualueen pientalorakentajille on järjestetty yhteinen jätekeräys.

Olennaiset määrärahan ylitykset ja alitukset

Toimintatuotot alittivat budjetoidun tason 2,1 M€ (6,0 %) Alitus johtui budjetoitua pienemmistä maanmyynnin tuotoista, tuotot alittivat tältä osin talousarvion 6,3 M€. Maanmyyntitulojen alittumiseen on vaikuttanut tonttien vuokrauksen lisääntyminen. Myös asuntomessualueen tonttien luovutukset ajoittuvat pääosin vasta vuodelle 2019. Muilta osin tuotot ylittivät talousarvion.

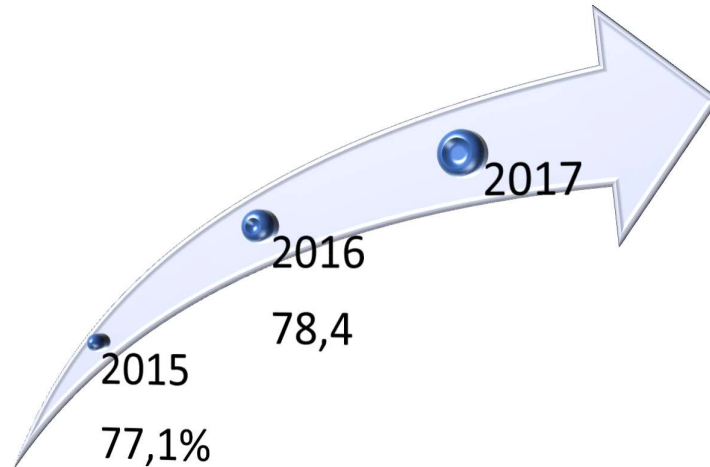
Maankäytön sopimuskorvaukset ylittivät budjetoidun tason 2,9 M€. Muita merkittäviä ylityksiä oli vuokrien osalta 0,3 M€ ylitys. Maahanmuuttoon liittyvät valtion maksamat korvaukset eivät olleet tiedossa talousarviota laadittaessa, tältä osin tuotot ylittivät budjetoidun tason 0,4 M€.

Toimintakulut alittivat talousarvion tason 0,3 M€ (0,9 %). Merkittävin alitus oli HSL-kuntaosuuden jääminen huomattavasti arvioitua pienemmäksi (- 1,3 M€). Merkittävin ylitys oli rakennusten ja alueiden kunnossapitopalveluiden osalta 0,6 M€. Mennyt talvi oli selkeästi runsaslumisempi kuin talvet keskimäärin, mikä nostatti auroskuluja keskiarvotalvesta. Samoin hiekoituskulut olivat säästä johtuen 1,5 kertaiset keskiarvoon verrattuna. Vuokrakulut ylittivät budjetin 0,3 M€, myös tuotot ylittivät talousarvion lähes vastaavalla summalla. Lämmitys ja sähkö ylittivät budjetin 0,1 M€, lämmityksen alittaessa budjetin lievästi ja sähkön vastaavasti ylittäessä talousarvion.

Elinkeinopalvelut

Tuusulan kunnan työpaikkaomavaraisuus

on 78,4% (2016). Vuonna 2015 työpaikkaomavaraisuus oli 77,1%, kehitys on positiivinen ja merkittävä. Uusi tieto (2017) on saatavilla syksyllä 2019.

Arvioinnin johtopäätökset:

- Investointien määrä kunnallistekniikassa ja rakentamisessa tulee nousemaan lähivuosina, mikä aiheuttaa painetta sekä tuotantoon, että rahoitukseen.
- Maankäytössä ja maan myynnissä on ollut budjetin ylityksiä sekä alituksia. Ylitykset ovat olleet melko suuria.
- Kunnan houkuttelevuus tulevina vuosina on erittäin tärkeää, jotta Tuusula pystyy täysimääräisesti hyötymään investoinneistaan.

Tarkastuslautakunta suositaa:

- Tulosalueiden tavoitteita on vaikea arvioida. Koska asetetuille tavoitteille ei ole mittaristoa eikä asetettua tavoitetta.
- Kunnallistekniikan tulevat rakennushankkeet tulee huomioida riittävillä resursseilla, jottei niistä synny viivästymää hankkeiden toteutukseen, mikä taas voi näkyä budjetin ylityksenä pitkällä tähtäimellä.
- Maankäytön, myynnin ja vuokraamisen tulee olla avointa ja noudattaa asetettua budjettia. Ylityksistä on hyvä tehdä selvitys.

Tekninen lautakunta

Teknisen lautakunnan tehtävänä on tuottaa kuntalaisille yhdyskuntatekniikan palveluja, huolehtia kunnan omasta toimitilarpeesta ja huolehtia terveellisestä ja turvallisesta ympäristöstä yhdessä kunnan muiden sidosryhmien kanssa. Lautakunnan tavoitteena on luoda ja ylläpitää kuntalaisia ja sen työntekijöitä varten turvallinen ja viihtyisä asuin-, työ-, liikenne- ja vapaa-ajan ympäristö sekä edistää ja ylläpitää kunnassa laadukkaita joukkoliikennepalveluja.

TUUSULAN KUNTA

Yhdyskuntatekniikka

Tunnusluvut

KUNN.TEKNIIKAN RAKENTAMINEN	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018
Investoinnit/Yhd.kuntatekniikka	10 484 361	8 320 000	6 089 742	10 220 000	13 964 000
€ /asukas	275	217	158	265	361

Vuonna 2018 tehtiin ennätys kunnallistekniikan investointien määrässä.

Kunnallistekniikan investoinnit kohdistuivat Kantatien 45 Koskenmäen kiertoliittymän ja maantien 139 parantaminen välillä Vaunukangas - Koskenmäen kiertoliittymä -saneerausta lukuun ottamatta lähes kokonaan uusiin asemakaava-alueisiin. Koskenmäen kiertoliittymän rakennussuunnitelmat valmistuivat tammikuussa. Muita kantatie 45 kehittämiseen liittyviä hankkeita ovat Häriskiven liittymä ja alikulku sekä Vaunukankaan liittymä ja Nahkelantie.

Kunnallistekniikan suunnittelussa pääpaino on ollut Rykmentinpuiston asemakaava-alueiden (3 kpl) ja Lahelanpelto II -alueen suunnittelussa. Yhteensä suunnittelutyön alla oli vuoden 2018 lopussa 21 kohdetta.

Pormestariohjelman päämäärään, joka liittyi vireään yritystoimintaan, kunnallistekniikan suunnittelu on avustanut Sulan, Focuksen, Kelatien ja Rykmentinpuisto III:n kaavasunnittelussa.

Kunnallistekniikan suunnittelu on avustanut viheralueihin liittyen mm. Puustellinmetsän puistosuunnitelmien tarkistamisessa ja urakkakyselyn valmistelussa, koirapuistojen suunnittelussa ja Lilly Kajanus-Blennerin puiston suunnittelussa.

Kunnallistekniikan rakentamisyksikön merkittävimpiä käynnissä olevia investointikohteita olivat Puustellinmetsä, Lahelanpelto II esirakentaminen ja kunnallistekniikan rakentaminen, Kartano I, Koulutien-Urpolantien liittymä, Kellokosken kalatie, Haarakaaren pima -kohde ja päällystysurakat. Koskenmäki-Vaunukangas liittymien perusparantaminen sekä Monion ja Rykmentin-puiston keskusta kaava-alueiden kunnallistekniikan rakentaminen aloitettiin syksyllä.

Anttilanranta on valmistunut, samoin kunnantalon pysäköintialueen laajennus. Lahelantien kevytväylä välillä Ristikiventie-Kuusamankuja sekä Ali-Seppäläntien kevytväylä ovat valmiit.

Lahelanpelto II esirakentamisen 2-vaihe aikaistettiin kustannussäästöjen vuoksi tehtäväksi vuoden 2018 puolella.

TUUSULAN KUNTA

Investointitaso pysynee myös jatkossa korkeana. Seurauksena on, että katujen saneerauksista joudutaan tinkimään. Palvelutaso laskee ja korjausvelka kasvaa ilman kunnossapidon määrärahojen tason korottamista.

Arvioinnin johtopäätökset:

Viheralueisiin on haluttu laittaa huomattavasti panostuksia lähivuosille, resursseja ja henkilökuntaa ei ole kuitenkaan varattu riittävästi.

Kunnallistekniikassa on tehty merkittävä määrä investointeja, mikä tulee jatkumaan myös tulevina vuosina.

Investointipaine aiheuttaa ongelmia palvelutason ylläpidossa, erityisesti katujen kunnossapidon ja korjaamisen suhteen.

Yhdyskuntatekniikan henkilöstössä on ollut paljon vaihtuvuutta, sairaslomia ja niin edelleen. Henkilöstö on ollut kovilla ja monin paikoin mennään ”riskillä” eli joustoa on koko ajan vähemmän. **Konsulttipalkkioiden kautta tulee nyt enemmän lisäkustannuksia** kuin mitä koituisi yksittäisestä lisähenkilöstä.

Tilakeskus

Yleistä

Tilakeskus koostuu kolmesta eri osa-alueesta: *Kiinteistöjohtaminen, vuokraus ja suunnittelu, Rakentaminen*

ja Kiinteistöjen ylläpito

Tilakeskuksen tehtävänä on tuottaa kunnan tarvitsemat tilapalvelut, joihin sisältyy mm. tilojen hankinta ja hallinta, rakennuttaminen, rakentaminen ja perusparantaminen, kiinteistöjen huolto ja hoito sekä siivous.

Tarkastuslautakunta suosittaa:

Investointien suunnittelussa on huomioitava tarpeellisen palvelutason säilyttäminen, esimerkiksi katujen kunnolla on merkittävää vaikutusta alueen asukkaiden elämään ja tämä ongelma on myös erittäin näkyvä kunnan houkuttelevuuden kannalta. Kunnossapidon määrärahoja tulisi tarkastella ja suhteuttaa tilanteen vaativuuteen.

Kunta ei ole kilpailukykyinen, kun hankitaan erityisalojen ammattilaisia, konsulttipalkkioiden aiheuttaessa lisäkustannuksia olisi aiheellista sitouttaa kuntaan ammattitaitoisia osaajia jotka porrastetaan eläkkeelle lähtevien kanssa.

Kunnan kehittämishankkeissa sekä niiden aikataulutuksessa on huomioitava henkilökunnan sekä rseurssien todellinen tilanne ja tarvittaessa lisättävä suunnitelmallisuutta, jonka avulla tätä tarvetta tasataan. **Lisäresursseja tarvitaan kaikille kehitettävillä alueilla viherrakentamisesta kiinteistöjohtamiseen ja hankesuunnitteluun.**

TUUSULAN KUNTA

Palveluverkkosuunnitelman mukaiset 2018-2025 uudisinvestoinnit ovat suuruusluokaltaan yhteensä noin 140-150 M€, keskimäärin noin 18 M€/vuosi. Tuusula saavuttaa tehokkaamman palveluverkon myötä säästöjä sekä käyttötaloudessa että investoinneissa. Tavoitteena on myös se, että pääsemme eroon väistötiloista viidestä kahdeksaan vuoden kuluessa.

Suuret ja monimutkaiset hankkeet uusilla toteutusmalleilla ja rakenneratkaisuilla, isojen koulukeskusten kehittäminen kuten Monio, Hyrylä, Riihikallio, Kirkonkylä ja Hyökkälä sekä päiväkotien uudisrakennus- ja perusparannushankkeiden suunnittelu, priorisoinnit ja organisointi liittyvät kaikki palveluverkkosuunnittelun sisältämiin päätöksiin.

Uudet oppimisympäristöt ja varhaiskasvatuksen tilojen uudet ratkaisut edellyttävät tarve- ja hankesuunnittelussa yhä syvällisempää perehtymistä opetus- ja kasvatustyön uusiin toimintamalleihin.

Muutokset kunnan käytössä olevissa tiloissa

Vuonna 2018 tapahtui seuraavia muutoksia: Kellokosken, Jokelan ja Amerin päiväkodit sekä Anttilan sauna purettiin. Leppärannan ”kuivanmaan rakennus” myytiin. Rykmentinpuistosta rakennukset 10, 11, 27 ja 48 (48 aikaisemmin osittain vuokralla) ostettiin ja Kellokosken koulun laajennus valmistui.

Tilat/asukas lisääntyivät 0,05m², joka vastaa noin 1% kasvua edellisvuodesta. Palveluverkon tehostumiseen liittyvän tavoitteen toteutuminen jatkossa edellyttää kunnan palveluverkkoon ja toimintatapaan liittyvien ratkaisujen toteutumista.

APOLI eli arkkitehtuuripoliittinen ohjelma valmistuu keväällä 2020 ja tässä määritellään strategian mukaisia linjauksia, mikä sitouttaa kaikkia toimijoita. APOLIN valmistelussa on ollut myös kuntalaisten osallistamista.

Elinkaarikilpailutus Moniosta, Etelä-Tuusulan lukiosta ja Tuusulan kulttuurin monitoimitalosta

Järjestettiin yleinen arkkitehtuurikilpailu SAFA ry:n kanssa 6.9.2017. Kilpailu ratkaistiin yksimieleisesti helmikuussa 2018. Tarkistetut suunnitelmat vietiin päättäjille kesäkuun valtuustoon, jossa päätettiin jatkaa hanketta elinkaarikilpailutuksena. Ilmoittautumismenettelyn jälkeen lokakuussa aloitettiin tilakeskuksen johdolla kilpailullinen neuvottelumenettely, joka saataneen päätökseen vuoden 2019 alkupuolella. Tuusulassa on ensimmäistä kertaa elinkaarimalli ja aivan ensimmäistä kertaa Suomessa tuo elinkaarimalli on yhdistetty yleiseen arkkitehtuurikilpailuun.

Tarkoituksena oli koota luettelo kunnan vapaista kiinteistöistä, niiden elinkaaresta ja luoda kriteeristö ja hinnasto luovutuksen perusteista. Luetteloa, kriteeristöä ja hinnastoa ei luotu. Kaavoitus ja tilakeskus tekevät yhteistyötä, jotta saadaan kehitettyä myyntikelpoisia kiinteistöjä.

Tunnusluvut

KIINTEISTÖHOITO	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018
m ²	166 030	166 030	178 107	178 107	178 107
muutos %	-0,6	0,0	7,3	0,0	0,0
käyttötalousmenot	5 805 442	5 499 696	5 759 837	6 358 649	6 972 731
€/ m ²	34,97	33,12	32,34	35,70	39,15
muutos %	-6,1	-6,6	-2,4	10,4	9,7

TUUSULAN KUNTA

Lämmitys €/v.	2 020 444	1 854 829	1 957 287	2 044 512	2 231 783
Sähkö €/v.	1 092 164	1 071 094	1 121 548	1 266 871	1 497 221
Vesi €/v.	293 563	324 000	311 454	329 292	140 883
Lumityöt €/v.	91 108	87 045	240 332	171 970	314 474
	3 497 279	3 336 968	3 630 621	3 812 645	4 184 361

SIIVOUS	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018
m ²	113 072	113 087	111 986	115 290	115 290
muutos %	-0,3	0,0	-1,0	3,0	0,0
käyttötalousmenot	3 181 196	2 879 815	3 047 779	2 881 520	2 923 183
muutos %	0,8	-8,7	5,8	-5,5	1,4
€/ m ²	28,13	25,47	27,22	24,99	25,36
muutos %	1,4	-10,8	6,9	-8,2	1,4

Arvioinnin johtopäätökset:

- Vuoden 2018 talousarviossa Tilakeskuksen tavoitteena on ollut tarve rekrytoida uutta, ammattitaitoista henkilökuntaa, koska henkilöstön ikäjakauma painottuu tällä hetkellä 51-63 vuoteen.
- Palveluverkkosuunnitelman mukaan alkuvuosien investoinnit tuottavat pitkällä tähtäimellä merkittäviä säästöjä.
- Kiinteistöihin ja infraan kohdistuva korjausvelan kasvu on keskeisiä toiminnan kustannuksia nostavia tekijöitä. Vanhenevat kiinteistöt ja ajanmukaisten toimitilojen puute voi olla uhka tuottavalle työnteolle, kuntalaisten ja henkilöstön terveydelle sekä kunnan vetovoimalle ja imagolle.
- Määrärahat eivät riitä kaikkiin vuosikorjauksiin uudiskohteiden ja sisäilmaongelmaisten kiinteistöjen korjausten ollessa etusijalla.
- Pienet peruskorjaus- ja muutoskohteet jatkuvat vuositasolla. Sisäilmaongelmien ennakointi, tutkinta, viestintä ja korjausten suunnittelu sekä toteutuksen järjestäminen lisääntyy edelleen ja työllistää koko tilapalvelua merkittävästi.

Tarkastuslautakunta suositaa:

- Kiinteistöjen hallintaan, hoitoon ja myyntiin on kehitettävä toimiva pitkän tähtäimen suunnitelma. Apolin kehittäminen on vietävä loppuun ja tuotava käytäntöön.
- Ammattitaitoista, uusien investointien tarpeisiin sopivaa henkilökuntaa on rekrytoitava. Esimerkiksi sisäilma-asioissa on merkittävät investointikohteet, joissa olisi noudatettava asiantuntijoiden ohjeita ja määräyksiä.
- Resurssit on suhteutettava palvelutason tavoitteeseen tai lain vaatimaan tasoon. Vanhentuneet kiinteistötiedot tulisi saattaa ajan tasalle. Myös sisäilma-asiantuntijaa tarvitaan haasteellisiin kunnassa vireillä oleviin hankkeisiin.

TUUSULAN KUNTA

- Henkilökunnan ja kuntalaisten, kuten koululaisten terveys on tärkein kriteeri kaikissa sisäilma-asioissa. Sairastuminen ja huono korjaaminen ovat merkittävä riski lisäkustannuksille.
- Koko tekniikan toimialan resurssit ja henkilöstö on asetettava sille tasolle, että kehityshankkeet ja tavoitteet saavutetaan ja kuntalaisille tarpeellinen lainmukainen palvelutaso perusasioissa säilytetään.

Rakennusvalvonta

Tavoitteena vuodelle 2018 oli rakennusjärjestyksen uudistamistyön loppuunsaattaminen ja rakennusvalvonnan nykyisen paperiarkiston sähköistämisen jatkaminen systemaattisesti. Nyt vuosien 2011-2013 aineisto on käsittelyssä.

Uusi aineisto on käsitelty pelkästään sähköisesti vuodesta 2016 alkaen. vuodet 2008 - 2010 on digitoitu kokonaisuudessaan. Rakennusvalvonta jatkaa digitointia niin ostopalveluna kuin omana työnä esimerkiksi työllistettävien avulla.

TUUSULAN KUNTA

Vuosi on ollut haastava lupakäsittelyn osalta, sillä johtavan rakennustarkastajan ja hallinto- ja asiakaspalveluyksiköstä osoitetun tukihenkilön eläköityminen ja rekrytointien viivästyminen aiheuttivat lupakäsittelyssä käsittelyaikojen pidentymisen. Myös 2020 asuntomessuhankkeidenennakko-ohjauksella on ollut työllistävä vaikutus.

Tuusulaan valmistui rakennuksia 168 (2017: 205). Valmistuneiden asuntojen määrä oli 81 (293). Rakennuslupia myönnettiin kaikkiaan 270 huoneistolle, joista asemakaava-alueelle sijoittui 93%. Rakennuslupia ja ilmoituksia myönnettiin yhteensä 428 (2017: 469).

Lupien ja ilmoitusten lukumäärän lasku johtui osittain rakennusjärjestyksen uudistuksesta, joka heijastui käsiteltävien ilmoitusten lukumäärään. Vuonna 2018 ei valmistunut yhtään kerrostaloa. Valmistunutta kerrosalaa oli kuitenkin kaksi kertaa enemmän edellisvuoteen nähden. Tähän vaikutti Jatkeen logistiikkarakennuksen valmistuminen Högberginhaaralla.

Arvioinnin johtopäätökset:

- Lupakäsittelyssä on ollut viivästyä, joka on johtunut huonosta varautumisesta henkilöstön eläköitymiseen ja vaihtuvuuteen sekä viivästyä rekrytoinneissa. Tästä on jo voinut aiheutua kunnalle mainehaittaa.
- Rakennusvalvonnan digitalisaatio etenee ja jatkossa saattaa tehostaa työskentelyä.

Tarkastuslautakunta suositaa:

- Pientalorakentamisen- ja korjaamisen osalta lupakäytäntöjen on oltava toimivia, jotta tänne saadaan ostajia ja rakentajia. Henkilökunnan eläköityminen ja vaihtuvuus ei saa vaarantaa palvelutason toteutumista kunnassa. Rekrytointeja täytyy suunnitella etukäteen erityisesti vaativan erityisosaamisen osalta.
- Rakennusvalvonnan ajantasaisuus ja riipeys on olennainen osa kunnan houkuttelevuutta ja myös mainekysymys. On huolehdittava siitä, että asiat tapahtuvat kohtuullisessa ajassa ja vältytään mahdollisilta virheiltä ja lisäkustannuksilta. Riski on liian suuri eikä rakennusvalvontaa saa jättää yhden pian eläköityvän henkilön varaan. Yhdyskuntatekniikassa on oltava riittävästi henkilöstöä jotta tavoitteet saavutetaan.
- Digitalisaatiohankkeen eteneminen tehokkaasti tulee turvata riittäväillä resursseilla.

TUUSULAN KUNTA

KESKI-UUDENMAAN YMPÄRISTÖKESKUS

Yhteistoimintakorvausten palautukset / lisämaksut (-)

Talousarvio2018

Toteuma tammi-joulukuu 2018

Sopijakunta	Menot	Tulot	Maksu- osuudet	Menot	Tulot	Maksu- osuudet	Palautus/ lisämaksu
Järvenpää	-663 298	88 212	575 085	-701 527,95	124 801,46	577 558,99	-832,50
Kerava	-599 306	86 925	512 381	-600 195,94	108 995,20	512 818,02	-21 617,28
Mäntsälä	-590 922	143 735	447 188	-566 054,29	168 690,19	449 755,30	-52 391,21
Nurmijärvi	-852 159	138 741	713 418	-882 014,43	140 747,21	711 122,89	30 144,33
Tuusula	-879 342	144 286	735 056	-901 146,51	246 307,87	731 871,66	-77 033,01
Yhteensä	-3 585 028	601 899	2 983 128	-3 650 939,12	789 541,93	2 983 126,86	-121 729,67

Saadut maksu- ja myyntitulot 121 729,67€ tekivät toimintakatteesta positiivisen, mikä jaettiin sopijakunnille.

TUUSULAN KUNTA

Toiminnan kuvaus ja tehtävät

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus tavoittelee seudullisesti terveellistä, turvallista ja viihtyisää elinympäristöä sekä monipuolista ja ekologisesti kestävästä luonnonympäristöstä. Päämäärään päästäkseen ympäristökeskus tuottaa laadukkaita viranomaispalveluita sekä toimii ympäristöasioissa aktiivisena yhteistyökumppanina Keski-Uudenmaan kuntien ja seutukunnan muiden toimijoiden kanssa.

Olennaiset tapahtumat tulosalueella.

Ympäristölautakunta ja ympäristökeskus käsitteli vuonna 2018 runsaasti lupa- ja valvonta-asioita, myös erilaisia hallintopakkoasioita on ollut paljon. Poliisille on tehty neljä tutkintapyyntöä ympäristövalvonta-asiassa ja yksi elintarvikevalvonta-asiassa.

Ympäristölautakunta ja Ympäristökeskus ovat lupa- ja valvonta-asioiden lisäksi käsitelleet vuonna 2018 runsaasti vesien hoitoon sekä vesien- ja luonnonsuojeluun liittyviä asioita.

2018 hyväksyttiin Tuusulanjärven kunnostushankkeen siirtyminen 2019 alussa KUVESilta ympäristökeskuksen hoidettavaksi.

Ympäristökeskuksen koordinoima **VILKKU**- hanke (= viljelijälähtöiset vesiensuojelutoimenpiteet Keski-Uudellamaalla) joka jatkuu **VILKKU PLUS** hankkeena 2019, jonka keskeisenä tavoitteena on toteuttaa maatalouden vesiensuojelun neuvontaportaali ja viljelijälähtöinen tiedonvälitys.

Ympäristökeskus kokeili työntekijöidensä lähityöskentelyä sopijakunnissa, johon Tuusula ei ympäristökeskuksen isäntäkuntana osallistunut ja jonka ympäristökeskus keskeytti työturvallisuussyistä Järvenpäässä. Kokeilu osoittautui heikoksi tavaksi pitää yhteyttä sopijakuntien työntekijöihin.

Ympäristökeskuksen ympäristövalvonnan palveluyksikkö on sen lakisääteisiin viranomaistehtäviin nähden aliresursoitu, mikä on vaarantanut lupa- ja valvonta-asioiden viivytyksettömän käsittelyn ja heikentänyt asianosaisten oikeusturvaa. Tämä näkyy muun muassa käsittelyssä olevien lupa- ja valvonta-asioiden määrän ja läpimenoaikojen kasvuna. Erityisesti ympäristövalvontaan tarvittava työmäärä on viime vuosina kasvanut säännölliseen ja suunnitelmalliseen valvontaan liittyvien tehtävien lisääntymisen seurauksena.

Ympäristövalvonnan henkilöstöresurssit suhteutettuna toiminta-alueen asukasmäärään, yksi työntekijä/10 000 asukasta. Ympäristöviraston sopijakuntien alueella on 180 000 asukasta = 18 työntekijää. 2018 työntekijöitä ollut 15.

Ympäristökeskus ei ole saanut ympäristövalvonnan henkilöstöresurssien lisäämiselle vuonna 2019 sopijakuntiansa tukea.

TAVOITE	MITTARI	TOIMENPITEET
Ympäristökeskuksen ja sopijakuntien välistä yhteistyötä on kehitetty kuntakohtaiset palvelutarpeet huomioon ottaen.	Ympäristökeskus käy sopijakuntien kanssa vuosittain kuntakohtaiset kehittämiskeskustelut, joissa esitetyt arviot yhteistyön toimivuudesta esitetään	Ympäristökeskus on alkuvuodesta 2018 käynyt kuntakohtaiset kehittämiskeskustelut kaikkien sopijakuntiansa kanssa. Kehittämiskeskusteluissa esitetyt arviot yhteistoiminnasta on esitetty jo ympäristökeskuksen vuoden 2017 vuosiraportissa.

TUUSULAN KUNTA

	ympäristökeskuksen vuosiraporteissa.	
Ympäristövalvonnan prosessit ovat tehokkaita, tehtävät on riskiperusteisesti priorisoitu ja käytössä on tehokkaat työkalut.	Toimiva asiakastieto- ja paikkatietojärjestelmän käyttöönotto on tehty vuoden 2018 loppuun mennessä.	Asiakastietojärjestelmän hankinta-asiakirjoja on valmisteltu. Hankinta on keskeytynyt odottamaan Tuusulan kunnan päätöksiä muiden kuntarekistereiden osalta. Tavoitetta ei ole siten saavutettu ympäristövalvonnasta riippumattomista syistä.
Ympäristövalvonnassa on mahdollista hyödyntää sähköistä asiointia.	Sähköisesti toimitettujen hakemusten määrä.	Lupapisteessä on vuonna 2018 tullut vireille 35 hakemusta, joista 23 on koskenut ympäristönsuojelulain mukaista ilmoitusta melusta ja tärinästä. Sähköinen asiointi on vakiintunut pääasialliseksi asiointikanavaksi ilmoitusmenettelyssä. Lupahakemuksissakin sähköinen asiointi on yleistymässä.
Keski-Uusimaa on ilmastovaikutuksiltaan hiilineutraali vuoteen 2050 mennessä. Alueen ominaispäästöt ovat pienentyneet 33 % vuodesta 1990 vuoteen 2020 mennessä.	Kuntien kestäväää kehitystä ja kiinteistöjen energiatehokkuutta tukevaa ekotukihenkilökoulutusta jatketaan ja laajennetaan vuoden 2018 aikana. Ekotukihenkilöiden ja seurattavien pilottikiinteistöjen määrä KUUMA-alueella vuonna 2018. Julkaistaan Ilmastokatsaus 2018, joka seuraa ja vertailee Keski-Uudenmaan kuntien ilmastotyön etenemistä sekä päästö- ja energiasäästötavoitteiden toteutumista.	Koulutettuja ekotukihenkilöitä on kunnissa noin 160 henkilöä ja tarkemmin seurattavia kiinteistöjä on 38 kpl. Ilmastokatsaus 2017 julkaistiin tammikuussa 2018 ja vuoden 2018 ilmastokatsaus valmistuu vuoden 2019 keväällä.
Keski-Uudenmaan ympäristökeskus edistää kuntien ja muiden toimijoiden ympäristövastuullista toimintaa.	Alueen ympäristövastuullisia toimijoita kannustetaan Keski-Uudenmaan ympäristöpalkinnolla. Jatketaan Viljelijälähtöiset vesiensuojelutoimenpiteet	Keski-Uudenmaan ympäristöpalkinto vuonna 2018 myönnettiin Nurmijärven Luontory:n puheenjohtaja Selen Raiskilalle esimerkillisen aktiivisesta työstä Nurmijärven luonnon hyväksi. Erityismaininta

TUUSULAN KUNTA

	Keski-Uudellamaalla -hanketta Tuusulanjärven valuma-alueella ja Mäntsälässä sekä laajennetaan toimintaa Nurmijärvelle.	myönnettiin Tuusulan kunnanvaltuutettu Ilona Toivaselle aktiivisuudesta ja esimerkillisestä toiminnasta Suomi100 -luonnonsuojelualueiden perustamiseksi Tuusulan kuntaan. VILKKU-hanke on jatkunut VILKKU Plus -hankkeena toukokuusta alkaen, jolloin hanke laajeni Nurmijärvelle
Terveysvalvonta valmistautuu maakuntaan siirtymiseen käsittelemällä asiaa yksikkökokouksissa ja osallistamalla Uudenmaan maakunnan ympäristöterveydenhuollon valmistelutyöhön.	Asiaa käsitellään kaikissa terveystalvovnonnan yksikkökokouksissa vuonna 2018 ja valmistelussa tarvittavat aineistot toimitetaan ajoissa maakunnan valmisteluorganisaation käyttöön.	Maakuntaudistuksen etenemistä on käsitelty terveystalvovnonnan yksikkökokouksissa ja terveystalvovnonnan päällikkö on osallistunut Uudenmaan maakunnan ympäristöterveydenhuollon valmistelutyöryhmän työskentelyyn. Sote- ja maakuntaudistuksen siirtyminen vuoteen 2021 on antanut lisää aikaa valmisteluun.
Eläinten hyvinvointia ja hyvää kohtelua edistetään.	Eläinsuojelutarkastus tehdään aina epäiltäessä puutteita eläinten pidossa tai hyvinvoinnissa. Uusintatarkastus tehdään annettujen määräysten noudattamisen valvomiseksi.	Kaikki epäilyperusteiset eläinsuojelutarkastukset on tehty mahdollisemman pikaisesti. Uusintatarkastukset on tehty.
Eläinlääkintähuollossa toteutetaan kehityskeskusteluissa sovittuja koulutustavoitteita.	Jokainen yksikön työntekijä osallistuu ammatillisiin koulutuksiin.	Yksikön työntekijät ovat osallistuneet ammatilliseen koulutukseen.

YMPÄRISTÖVIRASTON TOIMINTAA LUKUINA:

- Tehtiin 911 elintarvikevalvonnan tarkastusta
- Käsiteltiin 164 elintarvikehuoneistoilmoitusta
- Tehtiin 5 päätöstä alueella sijaitsevien elintarviketuotantolaitosten toiminnan muuttamisesta tai aloittamisesta
- Otettiin yhteensä 70 kohteesta elintarvikenäytteitä ja pintapuhtausnäytteitä ja niistä tehtiin yhteensä 505 tutkimusta

TUUSULAN KUNTA

- Tehtiin 192 terveydensuojelulain mukaisia tarkastuksia
- Tehtiin 161 tupakkalain mukaisia tarkastuksia
- Hoidettiin noin 11 300 eläinpotilasta
- Tehtiin 240 epäilyyn perustuvaa eläinsuojelutarkastusta
- Ratkaistiin 6 ympäristölupaa, 3 maa-aineslupaa ja 2 yhdistelmä lupaa
- Ratkaistiin 44 ympäristönsuojelulain mukaista ilmoitusta, 17 rekisteröintiä ja 19 vireillepanoasiaa
- Tehtiin 37 ympäristönsuojelulain mukaista määräaikaistarkastusta ja 14 maa-ainesten oton tarkastusta
- Käsiteltiin 452 ympäristönsuojelun haittailmoitusta ja tehtiin niiden johdosta 186 tarkastusta
- Pidettiin ELY-keskuksen kanssa 12 yhteistarkastusta/neuvottelua
- Annettiin ympäristövalvonnan palvelualueelta 119 lausuntoa
- Käsiteltiin 5 jätelain rekisteröinti-ilmoitusta
- Ratkaistiin 10 vesihuollon vapautushakemusta
- Tehtiin 4 ympäristövalvontaan ja 1 elintarvikevalvontaa liittyvää tutkintapyyntöä
- On koordinoitu kaikkien KUUMA-kuntien (10) Julkisten rakennusten energiatehokkuushanketta, jossa on mukana noin 160 koulutettua ekotukihenkilöä ja 38 tarkemman seurannan kohteena olevaa kiinteistöä
- On käyty kaikkien sopijakuntien kanssa kehittämiskeskustelut
- On tehty 13 lehdistötiedotetta ja 3 sopijakunnille tarkoitettua sähköistä kuntatiedotetta
- On järjestetty 4 ympäristökeskuksen ohjausryhmän kokousta

JOHTOPÄÄTÖKSET

- Ympäristövalvonnan ja terveysvalvonnan palveluyksiköt tekevät lakisääteisesti suunnitelmallista ja säännöllistä valvontaa, joka voidaan ennakoida. Lisäksi valvottavaksi tulee vireillepanoasioita ja haittailmoituksia, joiden määrä on ollut viime vuosina kasvussa.
- Asiakastietojärjestelmän hankinta-asiakirjoja on valmisteltu. Hankinta on keskeytynyt ja tavoitetta ei saavutettu ympäristövalvonnasta riippumattomista syistä.

TUUSULAN KUNTA**LAUTAKUNTA TOTEAA**

- Talousarvio ja tilinpäätös on laadittu toisiaan tukeviksi jonka perusteella voidaan tehdä tarkastuskertomus, tämän lisäksi olemme saaneet hyvin vastuksia kysymyksiimme ympäristövirastosta.
- Ympäristövalvonta tarvitsee lisää henkilökuntaa turvatakseen lakisääteiset lupa- ja valvonta asioiden viivytyksettömän käsittelyn sekä turvatakseen asianosaisten oikeusturvan.